

Dee

**Instruction provisoire du 4 Avril 1919 sur le Combat
offensif des petites unités.**

DOOR

L. C. PREY,

Kapitein van den Generalen Staf.

(Vervolg en slot van bladz. 518.)

Het bataljon 1).

VORMEN.

Naderingsmarsch. Gewoonlijk geschiedt deze in dubbel-colonne of in ruitvorm met veranderlijke afstanden en tusschenruimten. (De mitrailleurcompie vormt de 4e cie.) Indien er 2 cieën het eerste echelon vormen, kunnen de 3e cie en de cie mitrailleurs, hetzij naast elkaar, hetzij achter een vleugel geëchelonneerd worden geplaatst in het 2e echelon.

Het begeleidend geschut bevindt zich bij het 2e echelon.

Op open terrein, met goed uitzicht, kan het bataljon een ruimte innemen van 1000 M. breedte en 1500 M. diepte. De intervallen tusschen de onderdeelen, ook die tusschen bataljons, moeten door vuur kunnen worden bestreken.

Voor den aanvang van 't gevecht bevindt zich de B. Ct vooraan, daarna gaat hij naar de reserve, zorg dragende voor goede verbinding met den Regts Ct.

Het voorste bataljon wordt op de flanken gedekt door volgende echelons; niettemin zorgt het zelf ook voor flankdekking. In front dekt het zich door patrouilles.

Naarmate men den vijand nadert, gaat in de cieën de naderingsvorm langzamerhand over in den „gevechtsvorm”.

De B. Ct versterkt het eerste echelon met de noodige cieën (ook mitrailleurs) en vermindert de diepte van het bataljon.

Het is noodig, dat op 't oogenblik, dat het vijandelijk infievuur (vooral van mitrailleurs) voelbaar wordt, het bataljon het vuuroverwicht bezit en dit behoudt tot het oogenblik van den storm-

1) Het voorschrift noemt dit: de tactische eenheid.

aanval; dit wordt bereikt door versterking van het 1e echelon tot een dichtheid, als met de tegenwoordig groote uitwerking van het vuur overeen te brengen is. Het aanvalsfront, alsmede die deelen van 't vijandelijk front, vanwaar tegen het bataljon wordt geageerd, moeten voortdurend onder krachtig vuur worden gehouden.

Gevechtsvorm.

Voor de cie^{en} is deze als hiervóór ¹⁾ bij de compagnie is aangegeven.

Het aanvalsfront is veranderlijk; tegen versterkte stellingen kan het 400 M. bedragen, tegen een gewone verdedigende opstelling kan dit front dubbel zoo groot zijn.

(Hiermede wordt dus bedoeld de breedte van het gedeelte, waartegen storm geloopt zal worden.)

De reserve volgt de bewegingen van de cie^{en} in 't eerste echelon, zorg dragende zich daar niet mede te vermengen. Zolang de reserve niet is ingezet, draagt zij zorg voor beveiliging der flanken van 't eerste echelon, vooral indien tusschen het bat^{on} en de neventroepen een ruim interval bestaat.

In den loopgraafoorlog, dus aanvallend uit een stormstelling, zal het bataljon twee cie^{en} in 't eerste echelon plaatsen en één cie in reserve houden.

De plaats der mitrailleurs (van de cie mitrailleurs) en van 't begeleidend geschut wordt bepaald door hun tactische taak.

De afstand tusschen het eerste echelon en de reservecie is gewoonlijk 200 à 400 M.

De reservecompagnie volgt hetzij achter het midden, hetzij achter een der vleugels (dit ten behoeve eener gemakkelijke nadering, of indien het bataljon zich op den vleugel eener divisie bevindt enz.).

Aanvalsbevel.

Dit moet bevatten:

1. Taak van 't regiment en 't bataljon; vermelding der neventroepen.
2. Aanvalsplan van den B. Ct.
3. Aanvalsvorm; gereedstelling der troepen.
4. Grenzen van de aanvalsstrook.
5. Verwijderd richtingspunt.
6. Achtereenvolgende doelen.
7. Opdracht voor elke compagnie.
8. Taak der cie mitrailleurs, van 't begeleidend geschut en der tanks.
9. Taak der artillerie — regeling vooruitgaand afsluitingsvuur.
10. Maatregelen tot beveiliging der flanken.
11. Verbindingen (vuurpeilseinen — afbakening van 't front —

1) Zie November Aflevering, Mil. Spect.

verbinding met het infie vliegtuig — verbindingslieden door den B. Ct gedetacheerd bij de cieën).

12. Plaats van den B. Ct; vermoedelijke verplaatsingen.
13. Inrichting van 't veroverd terrein.
14. Regeling der aanvullingen (vooral munitie).
15. Hulpposten (geneesk. dienst).
16. Dag en uur van den aanval.

De mitrailleurcompagnie.

Wat het gebruik der zware mitrailleurs aangaat, huldigt het Fransche voorschrift de centralisatie in de bevelvoering, d. w. z. de cie blijft onder bevel van den C. Ct, ook al zijn de sectiën verdeeld of in gescheiden opstellingen geplaatst. Zij werken samen met cieën infie, doch de ct der mitrailleurcie behoudt het bevel, naar aanwijzingen van den B. Ct.

Gevuurd wordt over de infie heen of door de intervallen tusschen de gevechtsgroepen of grootere eenheden. Opstelling soms achter neventroepen, indien van daaruit betere medewerking mogelijk is. Indien zij evenwel uit achtergelegen opstellingen niet kunnen medewerken, aarzelen de mitrailleurs niet, in de voorste linie te gaan.

Vergezellende artillerie. — Bataljonsgeschut.

Bereidt den aanval voor en vergezelt de infanterie;
breekt vijandelijken weerstand tijdens den stormaanval;
werkt mede bij de bezetting der veroverde stelling.

Het kanon verandert van stelling, als 't vanuit de eerste stelling niet meer kan medewerken; in beginsel, bevindt het zich niet in 't eerste echelon.

Zooveel mogelijk wordt het niet op korten afstand der te beschieten doelen gebruikt en bij voorkeur in gedekte stellingen.

Infanterie-mortier.

Dit wapen steunt de infie door 't beschieten van mijnwerpers en mitrailleuropstellingen. Zij volgen achter de cieën van 't eerste echelon en bezetten de veroverde stelling, gereed om spervuur af te geven of tegenaanvallen af te slaan.

Tanks.

Het aanvalsplan van den B. Ct moet rekening houden met de voor den opmarsch en de medewerking der tanks gunstig gelegen wegen.

Tusschen den B. Ct en den commt der tanks moet voortdurende verbinding bestaan (agent de liaison).

HET GEVECHT.

De B. Ct blijft voortdurend in verbinding met zijn compieën, de

ondersteunende artillerie, de tanksectie, zijn regimentsct, en nevenbataljons. Hij houdt vooral de artillerie op de hoogte van de lijn, door zijn voorste afdeelingen bereikt.

Hij bepaalt de seinen met de artillerie (vooruitgaan of ter plaatse blijven van het vuur) en met het infanterie-vliegtuig.

Hij voorziet mogelijke tegenaanvallen en houdt daartegen troepen gereed.

Indien het bataljon aan het hoofd is, of door ruime intervallen gescheiden van neventroepen, zorgt de B. Ct dat zijn flank gedekt is door deelen van de reserve, gesteund door mitrailleurs, welk detachement tot taak heeft:

a. het interval te bestrijken;

b. de flank van 't bat^{on} te beschermen, indien 't nevenbataljon wordt opgehouden;

c. te flankeren of echarpeeren de verdedigingswerken, gelegen voor een nevenbataljon, dat door den vijand wordt tegengehouden.

Dit detachement, dat in beginsel achter het interval tusschen de beide bataljons marcheert, zal dikwijls zijn samengesteld uit deelen van die beide bat^{ons}.

Manoeuvre van het bataljon.

Vooraf wanneer de artillerie van stelling moet gaan veranderen en dus niet meer steunen kan, moet de B. Ct zijn eigen wapens (infiekanon, mortier enz.) inzetten tegen weerstandsnesten, om deze in bedwang te houden en aan gevechtsgroepen, die gedekt kunnen naderen, de gelegenheid te geven, die weerstandspunten te omvatten.

Wanneer evenwel een dergelijke omvatting niet mogelijk is, moet dat punt bestormd worden. Het infiegeschut (de mortier) en de mitrailleurs zwijgen, hetzij op een sein of een afgesproken tijdstip. Het personeel van dit geschut moet evenwel in staat zijn, ook zonder een dergelijk afgesproken teeken, het vuur te staken, indien de infie onverwacht tot den aanval overgaat.

Hebben tanks medegewerkt om ergens weerstand te breken, dan nemen zij daarna weder een plaats in, door den B. Ct aangegeven.

De B. Ct geeft bevel tot den inzet van zijn geheele of gedeeltelijke reserve:

a. ter versterking van 't eerste echelon, om de vuurkracht op te voeren en aldus de beweging er in te houden;

b. tot verlenging van of echelonnering achter een vleugel, tot het omvatten van een weerstandspunt of het terugwijzen van een tegenaanval.

De B. Ct zorgt, dat de reserve niet op eigen gezag het eerste echelon versterkt.

Dat moet vooral worden vermeden, indien de gevechtlinie tegen krachtigen weerstand stuit. Dan toch zou versterking alleen tot gevolg hebben, dat meerdere verliezen zouden intreden; zij moet worden gebruikt voor een flankbeweging of een omvatting.

Indien een reserve of een deel daarvan is ingezet, moet de B. Ct trachten zich zoo spoedig doenlijk weder een nieuwe te vormen.

Bezetting van het veroverd terrein.

Wanneer de aanvalstroepen het einddoel hebben bereikt of genoodzaakt zijn halt te houden tegenover een nieuwe stelling, dan zal de B. Ct, na verkenning van 's vijands voorste linie, de bevelen geven voor het inrichten der veroverde positie.

In de bereikte lijn plaatst hij slechts zooveel gevechtsgroepen, als, in verband met de terreinsgesteldheid (onderlinge flankering) noodig zijn. Naarmate men het terrein meer leert kennen, zal hij zoo mogelijk nog meer troepen terughalen om deze te brengen in de hoofdweerstandslijn van 't bataljon.

De gevechtsgroepen graven zich in en maskeeren hun opstelling, ook tegen inzicht uit vliegtuigen; zij maken hindernissen en schuilplaatsen.

Eerst daarna komt de aanleg van gemeenschaps- en naderingsloopgraven. Er worden eenheden aangewezen, bestemd voor den tegenaanval. (Zoo mogelijk deze aanval reeds tevoren doen „beoefenen“.)

In den bewegingsoorlog, waar goed van hindernissen voorziene stellingen niet kunnen worden aangelegd, moet men stellingen zoeken met uitgestrekt schootsveld. Punten, die vuur aantrekken (hoeven, bouwwerken enz.) worden niet of zwak bezet; men belet de nadering door een „buitenverdediging“.

De B. Ct stelt zich in verbinding met den Artillerie-Ct voor de regeling van spervuur, waartoe het noodig is juist bekend te zijn met 't front van 't bataljon.

De B. Ct doet verkenningen uitvoeren en houdt voeling met den vijand. Hij moet steeds gereed zijn om den aanval te hernemen, als de verdediging verzwakt of het bevel daartoe wordt gegeven.

Vervolging.

Binnen de dracht van 't vijandelijk geschut, doch niet van zijn infievuur, marcheert het bataljon in de aangegeven richting, verkleint de tusschenruimten of vormt een colonne om beter van gedekte wegen te kunnen gebruik maken.

De tusschenruimten en afstanden worden vergroot, wanneer ter-

reinen worden betreden, die uit vijandelijke waarnemingspunten zijn in te zien.

Alle voorzorgsmaatregelen worden genomen tegen verkenning door en vuur uit vijandelijke vliegtuigen (beschaduwde wegen; geopende vormen; stilstaan als vliegtuig passeert; mitrailleurs tot vuren gereed). De juiste blik van den comm^t is het, die bepaalt of die maatregelen moeten worden achterwege gelaten in 't belang van de snelheid van opereeren, die een vervolging noodig maakt.

Al gaat cavalerie vooraf of niet, toch zullen Bat^{ons} Cⁿ van 't eerste echelon elk hunner cieⁿ, door een kleine voorhoede doen voorafgaan; of aan 't geheele bataljon gaat op 500 à 1000 M. één voorhoede (een cie) vooraf.

De verbinding met de artillerie krijgt een verhoogde beteekenis. Indien de vijand weerstand biedt, houdt de B. Ct hem in front met vuur vast en zet zijn reserve in voor een of andere manoeuvre. Indien deze reserve te zwak blijkt te zijn, zal het regiment verder moeten ingrijpen.

Bijzonderheden, betreffende bataljons van het 2e of 3e echelon.

Bij 't begin van den aanval kan het bataljon uit 't 2e echelon opsluiten achter het eerste, om te ontkomen aan 't vijandelijk afsluitingsvuur; eerst daarna neemt het den voorgeschreven afstand.

Wanneer het bataljon een „passage de lignes” moet uitvoeren, dan neemt het achter het bataljon, dat het moet passeeren, den bevolen vorm aan. Wanneer de voorste afdeelingen de voorste troepen van 't eerste echelon hebben bereikt, doet de B. Ct de afgesproken seinen geven en vervolgens gaat het Bat^{on} er doorheen. Dit is een critiek oogenblik, omdat dan de dichtheid der linie zeer groot wordt; daarom moet dit oogenblik zoo kort mogelijk zijn.

Het bataljon, dat gepasseerd is, komt in reserve (2e of 3e echelon).

De taak van een reserve-bataljon is verschillend. Het kan zijn, dat het geheele of gedeeltelijke bataljon wordt aangewezen om het voorste echelon te versterken, omdat het door 't vuur des vijands of tengevolge van verliezen wordt opgehouden; in dat geval toch zullen de C.Cⁿ in de intervallen tusschen de voorste gevechtsgroepen nieuwe groepen schuiven, die in 't 2e echelon (van de cie) marcheerden, daarbij vermijdend, dat de dichtheid te groot wordt, als gevolg waarvan wel meer verliezen worden geleden, doch geen nuttig effect wordt bereikt. Maar dan hebben die C.Cⁿ geen middelen meer om die versterking nog eens te herhalen. Daarom staat de B. Ct dan een deel van zijn reserve af. Deze heeft dan evenwel geen middel meer

om de flanken behoorlijk te dekken en hij doet dus een beroep op den Regimentsct; deze wendt zich nu tot den Divisiect enz.

Het hoofddoel is dus om de voorste linie zijn maximale vuursterkte te doen behouden, die alleen haar in staat stelt in beweging te blijven.

Het kan ook zijn, dat het bataljon bevel ontvangt het voorste echelon te verlengen. Indien n.l. dat echelon wordt tegengehouden en vuurkracht voldoende bezit, zou een versterking niet baten, alleen meer verliezen veroorzaken. Een omvattende beweging is dan te verkiezen.

Het Bat^{on} kan ook worden aangewezen om een flankaanval af te slaan of ten slotte kan het worden aangewezen voor een „passage de lignes”, omdat het bataljon uit het eerste echelon den aanval niet meer kan voortzetten.

Alle deze mogelijkheden moeten tevoren onder 't oog worden gezien, opdat de beweging snel kunne worden uitgevoerd.

Elke commandant eener reserve doet de wegen verkennen, waarvan hij in verschillende gevallen gebruik zal moeten maken. Hij blijft voorts voortdurend in verbinding met zijn neventroepen en met de comdtⁿ van bataljons, die hij eventueel zal moeten ondersteunen.

HET REGIMENT.

De regimentscommandant kiest zijn opstellingsplaats, in beginsel, ter hoogte van zijn reserve. In de omgeving van dit punt moet een plaats zijn, vanwaar uitzicht is over het aanvalsterrein; naarmate terrein gewonnen wordt verplaatst hij zich, een gedeelte van zijn personeel medenemend; de rest volgt op een afstand.

Is de aanval eenmaal ingezet, dan beperkt zich de taak van den Regts Ct tot het bevorderen van een juiste samenwerking van zijn bataljons. Hij grijpt alleen in 't gevecht in, wanneer voor een of andere manoeuvre de inzet van een gedeelte of van zijn geheele reserve noodig is.

Hij draagt vooral zorg, dat zijn bataljons de steun van artillerie krijgen, die zij behoeven.

Aanvalsvorm.

Tegen een versterkte stelling, heeft het regiment gewoonlijk:
 hetzij twee bataljons in eerste echelon, één in het tweede;
 hetzij drie bataljons achter elkaar.

De Regts Ct houdt altijd een eenheid tot zijn beschikking om op een gunstig of critiek oogenblik te gebruiken. Het is zijn persoonlijk wapen; hij verzuimt niets om zich telkens opnieuw een reserve te vormen (bijv.: na een „passage de lignes”).

Aanvalsbevel.

Dit kan het navolgende bevatten:

Opdracht van de divisie; van het regiment en de neventroepen.

Aanvalsplan voor het regiment.

Aanvalsvorm, eventueel de gereedstelling.

Aanvalsgrenzen voor het regiment en voor de bataljons.

Taak van elk bataljon en ter beschikking staande middelen.

Verwijderd richtingspunt.

Achtereenvolgende doelen; op te lichten vijandelijke batterijen.

Bepalingen betreffende de uit te voeren sprongen tusschen twee achtereenvolgende doelen; duur van voorgenomen halten; bepalingen voor de voortzetting van de beweging.

Taak van de artillerie, die het regiment ondersteunt; regeling (eventueel) van het vooruitgaand afsluitingsvuur.

Batterijen of sectiën vergezellend geschut, ter beschikking van het regiment of der bataljons.

Verdeeling der tanks over de bataljons.

Maatregelen voor bescherming der flanken (gemengde detachementen); verbinding met neventroepen.

Taak der pioniers, ter beschikking van het regiment gesteld 1).

Verbindingen. (Commandopost — aanduiding van het beloop van 't front — verbinding met het infanterievliegtuig — verbindingslieden gedetacheerd bij de onderdeelen.)

Inrichting van het veroverd terrein.

Regeling der aanvullingen 2).

Regeling van den Geneeskundigen dienst.

Maatregelen te nemen voor afvoer krijgsgevangenen.

Uitrusting enz. van den troep (zooveel mogelijk te verlichten); mede te nemen levensmiddelen per man.

Achtereenvolgende verplaatsingen van den gevechtstrein, der munitiedepots, der bagagevoertuigen.

Dag en uur van den aanval (uur gewoonlijk eerst later gegeven).

1) In beginsel gemeenschappen aanleggen, vernielingen aanbrengen.

2) De aanvullingstroepen moeten energiek worden aangevoerd. Men zal trachten voertuigen en paarden zoo dicht mogelijk bij de troepen te brengen.

Het gebruik der snelvurende wapens heeft de aanvulling van munitie tot een hoogst belangrijken factor gemaakt.

De Regts Ct en de B. Ct. zullen de noodige troepen geven voor de munitieaanvulling; de Regts Ct voor wat betreft de aanvulling tot de bataljons, de B. Cn voor die tot aan de cieën. De C. Ct. zal, op zijn beurt, tevoren een munitieaanvullingstroep aanwijzen, die marcheert in zijn nabijheid.

Zoodra het mogelijk is, zal de Regts Ct de voeding weer uit de keukenwagens doen plaats hebben.

Kaarten en schetsen worden verdeeld over de sectie-commⁿ; in den bewegingsoorlog zal men zich in 't algemeen moeten tevreden stellen met kaarten 1 : 80000.

In het belang van het onderhouden eener juiste richting (vooral bij nacht, in de mist en in bosschen) is het noodig een ruim gebruik van het kompas te maken.

Het gevecht.

De Regts Ct verliest geen oogenblik uit het oog de groote betekenis van de „manoeuvre”. Dat manoeuvre-plan, gebaseerd op de taak, de terreinsgesteldheid, de inlichtingen omtrent den vijand en de waarde der verdedigingslijn en die achtereenvolgens moeten worden veroverd, moet duidelijk aan alle ondercommⁿ zijn medegedeeld, opdat zij initiatief kunnen ontwikkelen, in den geest als door den Regts Ct bedoeld.

Dat manoeuvre-plan teekent zich af:

door de verdeling in breedte en diepte der troepen, geplaatst op het aanvalfront; van twee bataljons zal datgene, dat het geringste front inneemt en dus het meest in de diepte is geéchelonneerd, ook de grootste kracht kunnen ontwikkelen;

voorts door de aanvankelijke plaatsing en de keuze der latere verplaatsingen van de reserves, met het oog op haar nadering tot het 1e echelon.

De Regts Ct moet ervan overtuigd zijn, dat hij het snelst en met de minste verliezen terrein zal winnen in de aangegeven richting, indien:

a. de groepeeringswijze zijner troepen het mogelijk maakt om met de grootst mogelijke vuur- en stootkracht dat deel van de vijandelijke stelling aan te vallen, waardoor de meeste kans ontstaat, dat naburige stellingedeelten zullen worden verlaten. Hij moet daarbij niet vergeten, dat aan de aanvalsgrenzen van het regiment en der bataljons niet angstvallig moet worden vastgehouden, doch dat een Chef niet moet aarzelen, troepen door een nevensector te brengen, hetzij om dezen te helpen, hetzij om langs dien weg zijn eigen beweging later te kunnen uitvoeren;

b. hij de sterkst bezette punten (boschranden, dorpsranden, natuurlijke steunpunten) maskeert, de verdediging door krachtig artillerie- en infanterievuur verlamt, om met de vleugelafdeelingen erom heen te gaan;

d. hij dus doorstoot op de punten, waar het terrein winnen gemakkelijker schijnt, om sneller te komen in een streek, waarvan de bezetting de naburige stellingedeelten zal doen vallen;

e. hij zijn reserve inzet achter die deelen, die vooruit kunnen, in plaats van haar in te zetten op frontdeelen, waar de weerstand niet kan worden overwonnen; een weerstand, die vanzelf ophoudt, indien op andere plaatsen wordt doorgedrongen.

Verbindingen en berichtoverbrenging.

De Regts Ct blijft op de hoogte van den stand van 't gevecht door zijn bij de bat^{ons} gedetacheerde „agents de liaison” bij voorkeur officieren.

Hij gebruikt alle middelen van berichtoverbrenging om zijn Chef, de artillerie en naburige troepen op de hoogte te houden. Daartoe maakt hij gebruik van draadl. telegrafie, „Telegrafie par sol” (aard-telegraaf) en van ordonnansen.

Artillerie.

De Regts Ct moet alles in 't werk stellen, opdat de aan 't regiment toegevoegd artillerie de inf^{ie} nog kan steunen, als de divisie-art^{ie}, in verband met verplaatsingen moet zwijgen.

In deze phase van den strijd zal die art^{ie} geen vooruitgaand afsluitingsvuur meer kunnen afgeven. Zij kan dan 't beste steunen door snelle vuurconcentratie tegen weerstandscentra, die haar worden aangeduid.

Zij kan voorts afgeven:

„Des feux d'engagement,” gericht op punten gelegen achter weerstandsnesten, die worden aangevallen; „des tirs d'aveuglement” tegen waarnemingspunten des vijands; en voorts „des tirs de contre-batterie”.

De artilleriecommⁿ houden zich met de commⁿ van infanterieafdeelingen, die in hun strook ageeren, in verbinding door een artillerie-verbindingdetachement.

Vergezellende artillerie verplaatst zich, zoo noodig, ongedekt. De ct dezer artillerie marcheert bij den inf^{ie} ct, onder wiens bevel hij is geplaatst. Hij blijft op de hoogte van den gang van zaken en handelt z. n. op eigen gezag, tegen alles wat de inf^{ie} bij haar voorwaartsche beweging hindert.

Indien de bespanningen onklaar raken, doet hij een beroep op de infanterie. De artillerie krijgt een opdracht en in beginsel, een aanwijzing van de in te nemen stelling (een zône, bij de keuze waarvan rekening wordt gehouden met de noodzakelijkheid van een goede waarneming); de artilleriect kiest de stelling uit en bepaalt de vuursoort.

Vervolging.

De vervolging moet hardnekkig zijn; men moet niet alleen voeling

houden met den vijand, maar hem opdrijven, geen rust gunnen, alle aanvulling beletten.

Vooraf bij de vervolging handelen de onderdeelen in de algemeen aangegeven richting, zonder naar elkaar de richting te onderhouden.

De Regts Ct laat dan zijn ondercommⁿ ten volle hun initiatief ontplooiën; hij zorgt alleen, de flanken te dekken van afdeelingen, die geïsoleerd geraken.

De vijand zal vooral gedurende den nacht terugtrekken; dan moet men hem vasthouden, kleine afdeelingen vooruitschuiven, die met seinen (vuurpijlen) waarschuwen, als zij niets ontmoeten of gevangenen trachten te maken, indien zij op den vijand stuiten.

De voorhoede (cavie en infie) tracht vijandelijke achterhoeden te omsingelen; het gros van het regiment volgt in min of meer geopen de orde, alnaarmate het vijandelijk vuur minder of meer is te vreezen.

Stuit de voorhoede op ernstigen weerstand, dan brengt de Regts Ct de hoofdmacht in gevecht, bij voorkeur omvattend.

De artillerie, die ingedeeld is bij een voorhoede-regiment, verplaatst zich met echelons, van de eene stelling naar de andere; zij moet steeds gereed zijn om geheel of ten deele in actie te komen.

Kan de Regts Ct den weerstand met eigen middelen niet breken, dan verdeelt hij zijn troepen in breedte en diepte, en geeft de in te nemen stelling aan; de détails regelen de B. Cⁿ.

Het laatste deel van het Reglement bevat voorts eenige hoofdstukken, omschrijvend de wijze, waarop de instructie van den troep moet plaats hebben. Dit deel omvat de hoofdstukken: individueele opleiding, gevechtsoefeningen (sectie, compie, bataljon en regiment), kader oefeningen en moreele opvoeding.

Na de uitgebreide beschrijving van de tactische beginselen, waarop het gevecht der kleine eenheden, volgens Fransche inzichten, berust, behoeft de richting, waarin de instructie moet worden geleid, niet nader te worden aangegeven.

Ik wil alleen één zin aanhalen uit het hoofdstuk moreele opvoeding, een zin, die een taak omschrijft voor den officier, een taak ook voor vreedstijd van groot belang, doch die zoo dikwijls wordt verwaarloosd:

„A la guerre, tout intéresse le soldat, mais rien ne l'intéresse plus que de savoir ce qu'il fait et pourquoi il le fait.

„Toute fatigue lui semble légère à supporter s'il en comprend la nécessité et il se plie avec la plus belle abnégation à tout ordre dûment justifié, même quand il le conduit jusqu'au don de sa vie. Et c'est pourquoi il est si important que l'officier sache parler au soldat.”

Beoordeelingslijsten van paarden,

DOOR

P. A. VAN DRIEST,

Eerste Luitenant-Paardenarts.

Het is voldoende bekend, dat het beoordeelen van paarden een lastig vraagstuk is. Vooral indien zulks opgevat wordt in algemeenen zin. Bij het leger moet men zorgen, de grootst mogelijke arbeidsprestatie van een paard te verkrijgen met de minst mogelijke slijtage van het dier.

M. a. w. moet men uit zijn exterieur, ras en arbeidsverrichting gegevens putten, die den weg wijzen om het desbetreffend paard de juiste plaats en verzorging en den juisten ruiter te geven, met het doel voor zijn geheelen diensttijd het hoogste rendement van dit paard te verkrijgen, hetgeen dus in zich sluit, dat het oogenblik van op reform stellen zoo ver mogelijk verschoven wordt. Dit is zeker een van de moeilijkste taken, die op den Batterij- c. q. Eskadronscommandant rust.

Niet alleen kan een grondige kennis voor het Rijk enorme sommen uitsparen, doordat de paarden minder spoedig slijten, maar tevens wordt door die kennis de bewegelijkheid van het troependeel verhoogd.

Immers doordat in 't algemeen gesproken, nu elk paard op de voor hem meest geschikte plaats staat, (the right horse on the right place), zal daardoor met het geheel de grootst mogelijke arbeid verricht kunnen worden en tevens hierdoor een grooter uithoudingsvermogen verkregen worden.

Men zou kunnen opmerken, dat de gevechtsvaardigheid van een onderdeel het grootst is, wanneer alle paarden op alle plaatsen en onder alle ruiters gebruikt kunnen worden, en dit het ideaal is, waarnaar gestreefd moet worden. Maar met idealen heeft 't ook dit gemeen, dat het practisch niet is uit te voeren, al dient men het wel in 't oog te houden. Wegens de groote verscheidenheid van paarden en ruiters zal men in de eerste plaats moeten trachten elk paard tot zijn recht te laten komen.

Dit is in enkele groote trekken een gedeelte van de bekende taak van den Batterij- en Eskadronscommandant, en niemand kan in deze zaak een beter inzicht verkrijgen, dan hij, die dagelijks de verrichtingen van zijn paarden volgt.

Aangezien geen dezer beoordeelingen in cijfers is uit te drukken en het geheel afhangt van een persoonlijke waardeering der waargenomen feiten en indrukken, sluit zulks ook in, de moeilijkheid van de richtige uitvoering, die afhankelijk is o. a. van: kennis van de anatomie en physiologie van het paard, aanleg, ambitie. Bovenal wordt vereischt een voortdurend en deskundig waarnemen der paarden tijdens en na hun arbeid.

Deze „paardenkennis” vereischt veel tijd en degene, die bij overplaatsing plotseling voor het commando gesteld wordt, vindt weinig gegevens omtrent zijn paardenmateriaal. Afgezien van de overgave van het commando door den vorigen commandant — hetgeen in het algemeen in betrekkelijk korten tijd moet geschieden en benevens de paarden natuurlijk ook de menschen en het materieel betreft — is de nieuwe commandant de eerste maanden aangewezen op mededeelingen van een enkel officier, die wellicht langer bij de batterij is, en verder op die van het kader. Een eigen oordeel kan hij zich eerst na langen tijd vormen. Geschreven mededeelingen vindt hij niet.

Nu komt het mij voor, dat een beoordeelingslijst van de paarden hier zijn taak zeer zou kunnen verlichten, hetgeen ten voordeele van deze viervoeters zou komen. Indien het verplichtend gesteld werd, dat bij elke batterij en elk eskadron een z.g. „losbladig” boek aangehouden werd, waarin ieder paard zijn pagina kreeg waarop telkens in het kort werd vermeld, de opgemerkte hoedanigheden en eigenschappen der paarden (bijv. goed achterpaard, spoedig vermoeid of wel taai, te zenuwachtig om ingespannen te worden, loopt goed onder een rustig ruiters, is op een bepaalden datum bij een marsch van 30 K.M. uitgevallen als achterpaard, slaat op stal, in recrutenlessen niet te gebruiken wegens slaan, windzuiger, in lichte mate dampig of cornard, springt goed enz. enz. enz.) dan zou de nieuw aangekomen commandant hierin een handleiding kunnen vinden, die hem het overzicht over het geheel zeer zou vergemakkelijken en hem in den beginne min of meer onafhankelijk zou maken bij de juiste indeeling der paarden.

Blijkt het nu na eenigen tijd, dat hij zich met een vorig oordeel niet kan vereenigen, hetzij, doordat het onjuist is dan wel, dat het paard veranderd is (bijv. zwakker of sterker is geworden) dan wordt zulks in het boek bijgeschreven. Een en ander zou een vervolg dienen te zijn van de beoordeeling van het paard door den Depotcommandant, die het bij het verlaten van het Depot heeft beoordeeld. Deze laatste beoordeelingen hebben natuurlijk in vele gevallen slechts tijdelijke waarde, daar 't niet te voorzien is, hoe het paard zich in den troep zal houden en ontwikkelen.

Nog een tweede voordeel zou bereikt kunnen worden, wanneer in de beoordeeling werd vermeld, dat een paard langeren tijd wegens ziekte geen dienst heeft kunnen verrichten (economisch rendement), en ook als een ziekte van invloed is op de wijze van het verder gebruik van het paard; het zelfde geldt voor belangrijke afwijkingen in beslag, waarop bij voortduring moet worden gelet enz.

Op die wijze kan men bij het op reform stellen van een paard, door bijvoeving van het losse blad, aan de desbetreffende autoriteit een kort overzicht geven van de lotgevallen van het dier; 't zelfde geschiedt bij overplaatsing van het paard.

Uit dit feitenmateriaal, in grooter aantal, zouden dan tevens door hoogerhand verschillende gegevens te putten zijn. Zoo stel ik mij bijv. voor, dat bij het eene korps meer paarden worden afgekeurd wegens dampigheid dan bij een ander; zulks zou dan aanleiding kunnen geven na te gaan, of wellicht hierbij bijzondere factoren van invloed zijn geweest, zooals een ondoelmatige bouw van de desbetreffende stallen, waardoor de ventilatie, vooral 's nachts, onvoldoende zou blijken te zijn, en dergelijke. Ook zouden op den duur hieruit gegevens te putten zijn, welke soort paarden het best voldoet, wat ras, geslacht of grootte betreft.

Deze geschreven gegevens behoeven geenszins uitvoerig te zijn of veel tijd in beslag te nemen; zij hebben het voordeel, dat zij eensdeels het herinneringsvermogen te hulp komen, anderdeels de eigenschappen der paarden preciseeren en daardoor een goed studiemateriaal voor jonge officieren in paardenkennis vormen.

Eigenschappen en eigenaardigheden, die hetzij bepaalde voorzorgen vereischen, hetzij aanwijzingen geven voor het juiste gebruik der paarden — en dus verkeerd gebruiken voorkomen — behoeven alsdan niet gelijk sagen van mond tot mond verder te leven; waardoor wordt voorkomen, dat zij of vergeten worden, dan wel langer voortleven dan wenschelijk is. Men vindt ze dan immers opgeschreven en veranderd al naarmate de ervaring van den commandant zulks geleerd heeft.

Zodoende verkrijgt men een kostbaar materiaal van de ervaring met de paarden door verschillende commandanten, een ervaring die tot heden met de overplaatsing van elken commandant te loor ging.

Deze ervaringen zouden niet alleen van groot nut zijn voor den nieuwen commandant, doch tevens leerzaam voor de jongere officieren en last not least heilzaam voor de paarden.

De inleiding van den veldtocht van 1599.
Demonstratie der Spanjaarden tegen de Schenkenschans ¹⁾,

DOOR

W. E. VAN DAM VAN ISSELT,

Luitenant-Kolonel van den Generalen Staf.

Het voorjaar van 1599 was buitengewoon schoon en vruchtbaar. De koeien gingen in Holland en Friesland begin April, één maand eerder dan gewoonlijk, in de weiden. Rogge en tarwe brachten later zeldzaam veel voort. Toch bleven de prijzen bijzonder hoog wegens „een onghelooffelicke grouwelicke menichte van muysen”, welke eerst leege schuren maakten en zelfs het gezaaide winterkoren opaten, zoodat de landman hier en daar tot driemaal zaaien moest ²⁾.

Dit schoone weer veroorzaakte ons nog een ander nadeel. 23 April schreef de Buzanval: „La chaleur continuelle qui a causé une extra-ordinaire sécheresse, a apporté retardement au croisement des herbages, et par conséquent aux exploits que pourroit faire la cavalerie sans le grand manquement, qu'il y a partout de fourrages” ³⁾. Hij zag den toestand toen voor ons te rooskleurig in: „Si les Allemans viennent, comme on espère, et comme j'y vois des apparences plus que jamais, la défensive de deça se pourroit bien changer en offensive” ⁴⁾. Van dit laatste is niets gekomen; zijn optimisme ten aanzien van de Duitsche hulp duurde slechts zeer kort.

Door het vroeg invallende, buitengewoon schoone voorjaar uit zijn kantonnementen gelokt, opende de Kardinaal den veldtocht verrassend. In de tweede helft van April liet hij alle troepen, ook uit het gebied van Keulen en Munster, snel bijeen trekken. Rees en Gennep bleven bezet, eerstgenoemde vesting onder Don Ramiro de Guzman als gouverneur; in de Kleefsche vestingen vormden men zich een soort basis ⁵⁾; overigens legerden de troepen ter

1) Zie mijne Verhandeling nopens Prins Maurits' veldtocht van 1599. Krijgswetenschap, 1918/9, blz. 1 e. v.

2) Van Reyd. Blz. 406.

3) de Buzanval. Blz. 150; zie ook blz. 155: „zoo warm als in de hondsdagen”.

4) Idem. Blz. 151.

5) van Meteren. Blz. 405 verso.

weerszijden van den Rijn tusschen Rees en Emmerik. Om de troepen eenigszins tevreden te stellen werd hun een maand soldij uitbetaald 1). Volgens de meeste schrijvers telde de Admirant hier 15.000 man; Bentivoglio geeft zijn sterkte op als 18.000 voetknechten en 2300 ruiters 2).

Uit een schrijven van de stad Arnhem aan Kampen dd. 19 April O. S. 3) om laatstgenoemde plaats op de hoogte van den toestand te brengen, blijkt, dat Prins Maurits toen met zijn troepen ten deele op de Geldersche Waard gelegerd was, en meerendeels in de Overbetuwe „streckende aan beide zyden van Ryn en Waal opwaarts naar het fort 's Gravenweert" (Schenkenschans). De Prins had zoowel de Rijn- als de Waalzijde van die schans met loopgraven laten versterken, tot aan de Oude Waal toe. De Schenkenschans werd goed bewaakt, terwijl de ruiters sterke en vlijtige wacht hielden langs alle stroomen. De Prins was aan krijgsvolk tamelijk sterk en verwachtte binnen weinige dagen het Duitsche regiment van Graaf Ernst uit Friesland. De vijand had zijn troepen gemonsterd en betaald — men zeide voor 2 à 3 maanden, ten deele in geld, ten deele in kleeren — en was te velde gekomen tot vóór het fort 's Gravenweert. Eerst was hij met alle geweld aan de Kleefsche zijde opgetreden 4), „in die Duffel, omtrent Bylandtshuys", waar de Admirant logeerde; aan die zijde had men nog weinig gedaan dan onze uitleggers teruggedreven, welke boven de schans voor anker lagen. Den vorigen dag was Graaf van den Berg met 6 regimenten en eenige ruiters op de Eltensche of N.zijde van den Rijn tegenover de schans gekomen en groef zich daar in.

De verstrekte inlichtingen waren juist. De Kardinaal verrichtte den aanval op de Schenkenschans in twee colonnes langs beide Rijn-oevers. Zelf volgde hij met den Admirant, Graaf Frederik van den Berg e. a. den rechter Rijnsoever tot Emmerik. Te Rees waren op 17 en 18 April verschillende troepen den Rijn over de schipbrug gepasseerd, die nu als linker colonne den anderen Rijnsoever volgden. Den 19den kwam de Kardinaal met den Admirant te Emmerik aan; den 20sten was het geheele leger hier bijeen. Eerstgenoemde deed nu dadelijk zijn schipbrug van Rees tot Emmerik ter verbinding van beide oevers afdrijven 5); ter bescher-

1) Bentivoglio. Blz. 644.

2) Bentivoglio. Blz. 643.

3) Oud archief Arnhem. Ingekomen en uitgegane brieven.

4) Volgens Orlers. Blz. 187: op 26 April.

5) Zie o. a. van Meteren, blz. 406 verso; Baudartius, blz. 702. Vergelijk ook den aan te halen brief van Prins Maurits, dd. 28 April. Coloma (De

ming van de brug werd een werk tegenover laatstgenoemde stad aangelegd 1). De Kardinaal marcheerde thans, reeds met het oog op de verdere plannen, met 3000 man infanterie, de Duitschers, Italianen en Walen over de Rijnbrug, voegde zich bij de linkercolonne en liet den Admirant met de troepen doorgaan tot één mijl beneden Griethuysen (behoorende aan den Hertog van Kleef), waar hij zich langs den Waaloever tegenover de Schenkenschans legde en haar met 12 stukken beschoot. Graaf Frederik van den Berg volgde met 7000 man infanterie, 13 compagnieën cavalerie en eenige artillerie den rechter Rijnover door Emmerik tot de Schenkenschans. Beide colonnes namen den schijn aan, alsof de poging tot hare inbezitname den Spanjaarden ernst was 2).

28 April schreef van der Hell aan de St. G., hoe de vijand zijn leger opsloeg bij Bylantzhuys en batterijen opwierp aan de Waal. Daarmede had hij onze oorlogsschepen tot Pannerden die rivier afgedreven en twee daarvan „dapper doorschoten”. Andere troepen zouden komen legeren te Elten; de Kardinaal logeerde te Griethuysen. Uit andere gegevens blijkt, dat onze gewapende schepen waren komen opzetten van Arnhem en postvatten tusschen Emmerik en de Schenkenschans; toen die schepen teruggedreven waren, lieten de Spanjaarden hun brug nog verder afzakken tot een weinig boven de genoemde schans om beide legerafdeelingen (colonnes) te kunnen vereenigen zonder door Emmerik te gaan.

30 April meldde van der Hell, dat de vijand den 28sten 's avonds aan den eenen kant van de Waal (sic) te Elten gekomen was met 7000 man te voet en 14 à 15 kornetten ruitery (onder Graaf van den Berg). Daar deed hij 2 katten maken, te zamen voor zijne 8 „stukken van baterye”; ook aan den anderen oever waren verscheiden batterijen door hem gemaakt, waarmede men begon „dapper over den weerd te schieten”, zoodat het den onzen wel te pas kwam, dat Prins Maurits daar intijds had doen werken. Deze deed nu op alles orde stellen en had ook de opstelling van verscheiden batterijen op den 's Gravenweerd bevolen, zoodat een overtocht des vijands hier voor onmogelijk gehouden werd. Sommigen vermeenden daarom, dat de vijand ons hier wat zou „amusee-

Kardinaal trekt te velde) en in navolging van hem Bentivoglio, blz. 643 doen het voorkomen, alsof de Kardinaal reeds begin April of einde Maart naar Emmerik trok en ook toen reeds zijn brug tot daar deed afdrijven. Dit zou zijn plannen ten aanzien van de Schenkenschans ontijdig verraden hebben.

1) de Buzanval. Blz. 154.

2) Coloma. Het Katholieke leger nadert het fort Schenkenschans, Bor. Fol. 15 en 16 verso. Baudartius. Blz. 702.

ren", om elders door te tasten (wat later juist bleek). Den Heer van den Tempel 1) was bevolen om den Geldersche Weerd te bewaren en daar te commandeeren; deze was nu mede welverzekerd. De Prins zou den vijand wel eens te Elten willen opzoeken, doch had geen geschikten aanvoerder om ons volk te „conduiseeren". Ook van der Hell achtte het raadzamer om den vijand met zekerheid zijn voornemens te beletten, m. a. w. zich verdedigend te gedragen. Men doorzag 's vijands plannen nog niet, doch deze zouden nu wel spoedig blijken. van der Hell verzocht voorts weer om geld voor het leger te zenden; de vele werken vorderden groote sommen. Door gebrek aan geld waren de werken niet zóó gevorderd als wel kon en te Nijmegen hadden de soldaten reeds den ingenieur of fortificaateur Andries de Roy en zijn „conducteur" willen doodslaan.

Coloma erkende de activiteit van Prins Maurits en onze troepen. Terwijl er te voren slechts 500 man in de Schenkenschans geweest waren, was dit aantal 28 April ineens opgevoerd tot 800 Engelschen en 1000 sappeurs; „zij groeven als mollen om loopgraven te maken ten einde den overgang over de rivier den vijand te beletten" 2). Aangezien het terrein er laag was, had de Prins buiten die schans een groote kat doen opwerpen en met 10 zware stukken bewapenen. Daarna beukten de onzen de kwartieren van Mendoza (linker Rijnsoever) gedurende zes dagen en nachten dermate, dat de Spanjaarden 400 dooden verloren 3), en in het geheel wel 1000 man 4).

3 Mei voegden onze gecommiteerden nog uit Arnhem aan van der Hell's rapport toe, hoe de vijand zich nabij den 's Gravenweerd nog stil hield; de Prins had daar den vorigen dag nog 5 stukken geschut doen planten; de vijand had er daar 2 tegenover gesteld, hoewel hij er meer had.

Platen van de Schenkenschans met een of meer bruggen, het V-vormig paalwerk tot bescherming van den kop van de Betuwe tegen ramschepen, branders en gewapende vlotten, ook 's vijands brug tot verbinding van beide Rijn oevers vindt men o. a. bij Hogenberg. Historieprenten, blz. 339; Baudartius, blz. 701 (geeft het spiegelbeeld); Bor, folio 16 (idem) en prent No. 1091 uit Muller's catalogus.

1) Jonkheer Olivier van den Tempel, Heer van Corbeke. Hij werd later in het jaar generaal of grootmeester der artillerie van onze Deutsche bondgenooten en bleef ten onzent tevens „superintendent van den kriegsraad".

2) Coloma. Blz. 539.

3) Zie ook Bentivoglio. Blz. 645/6.

4) van Reyd. Blz. 380. Volgens Bor, fol. 16 en verso bedroegen de verliezen des vijands vóór de Schenkenschans 400 dooden en nog meer gewonden.

Uit 's Prinsen hiervóór aangehaalden brief van 24 April blijkt, hoe er reeds toen aanwijzingen waren, dat men bij de Schenkenschans met een demonstratie te doen had 1). Zijn aandacht werd mede naar Brabant geleid, doch vooral naar de juiste plaats: de Bommelerwaard. De Prins wilde door samentrekking aldaar van 10 compagnieën uit de Z. frontiersteden onder *Jor. van Egmont* het hart des lands tegen een aanval uit het Z. dekken zonder al dadelijk zijn hoofdmacht te verplaatsen 2). De St. G. gingen den 27sten met zijn voorstellen accoord. Er zouden uit Bergen op Zoom en Tholen 400 soldaten getrokken worden, in wier plaats 400 gewapende burgers uit Zeeland moesten komen. Uit de andere frontiersteden van Brabant dacht men 6 à 800 soldaten te lichten, te vervangen door een gelijk aantal burgers uit Holland. Beide betrokken Provinciën werden aangeschreven deze zaak voor te bereiden en de burgers op de eerste waarschuwing te zenden. De St. G. bedachten echter te zelfder tijd een middel, om die uitzending van burgers naar de frontiersteden te verschuiven. Besloten werd met *Admiraal van der Does* te overleggen om de vereenigingsplaats voor onze slagvloot te verleggen van de reede van Duins naar Zeeland, „om des te beter gedurende dezen tegenwind het volk van oorlog, voor de vloot bestemd, in de frontiersteden in de plaats van de uittrekkende soldaten ten minste coste van den lande” te gebruiken, in welk geval men de burgers eerst in de frontiersteden zou zenden „als 't voers. cryghsvolk mette veranderinge van den wint te schepen zoude moeten gaen”. Reeds 28 April werd in verband hiermede het ontmoetingspunt voor de vloot door de St. G. naar Zeeland verlegd 3) en tezelfder tijd die Provincie aangeschreven om de compagnieën soldaten, aldaar voor de vloot aangenomen, voorloopig te Bergen op Zoom te laten en er te gebruiken, totdat zij ingescheept zouden moeten worden, wanneer de schepen klaar zouden zijn en de wind gunstig om zee te kiezen. Desniettemin moesten, overeenkomstig de order van den vorigen dag, de 400 burgers gereed gehouden worden om naar Bergen op Zoom en Tholen gezonden te worden in plaats van het oude garnizoen, dat daaruit „den nood der zaken dat vereischende” gelicht zou worden. Blijkbaar behoorden de hier bovenbedoelde compagnieën tot de compagnieën „soldaten voor de vloot”, die met het oog op landingsondernemingen in Spanje of de Spaansche

1) Zie *Militaire Spectator*, 1919, blz. 714.

2) Zie blz. 572 en 573.

3) Zie van mijne hand: *Marineblad*, 1916/7, blz. 768/9.

koloniën aan boord genomen zouden worden 1). Later zijn die soldaten werkelijk ingescheept en in de frontiersteden van Zeeland en Brabant, die minder bedreigd waren, ten deele door burgers vervangen 2).

28 April schreef Prins Maurits uit Aert: „Vergangen Maendag op den 26sten deser is den vyandt met zijn leger ontrent het huys te Hall langs den Waelcant op de Cleefsche zijde tegens over 's Gravenweert comen logeeren, heeft een schipbrugge te Emmerik over den Rhyn geslagen, geresolveert wesende, onder 't faueur van syn geschut syn volck over den Waelstroom te 's Gravenweert te brengen, omme by dien middele de schantze te water ende te lande geheelycken te sluyten; wij syn alhier doende, zooveel mogelyck is, omme hem t selve te beletten.” De Prins verzocht nu, dat ten dienste van het Land in allerijl zooveel krijgsvolk naar het leger gezonden mocht worden als eenigszins doenlijk 3). Hiertoe besloten de St. G. op 30 April, mede door aan Graaf Willem Lodewijk te schrijven, dat, indien zijn broeder Ernst Casimir nog niet met zijn (Duitsch) regiment naar het leger vertrokken was, zulks nu terstond geschieden moest.

De Prins drong er den 28sten verder op aan, om nu onmiddellijk uitvoering te geven aan zijn voorstel om 10 compagnieën uit Zeeland naar de Bommelerwaard en omgeving te brengen „ende dat in plaetse van de selve eenige borgers voor eenigen tyt uyt de steden van Hollandt ende Zeelandt gesonden worden”. Den 30sten kwam hij nogmaals op dit voorstel terug: „Wy hebben U.Ed. tot drey diversche reysen geschreven ende versocht, dat noch thien compⁿ zoo uyt Geertruydenberge, Bergen op te Zoom, alsoock uyt den eylande van der Thole ende van der Goes mochten getrocken worden omme in den Bommelerweert ofte in den eylande van der Voren jegens den vyandt gebruyckt te worden, ingevalle hy yet bij diversie soude willen tenteren ende dat in heure plaetse eenige borgers voor zeeckeren tyt gesonden wierden, waer op U.E., soo wy verstaen, onze resolutie verwachten ende alzooyt alle advertissementen, die ons toecomen, anders nyet en cunnen bemercken dan dat den vyant in zyn aenslagen, die hy op de Voren voorgenomen heeft, is continuerende, nyettegenstaende dat hy met zyn leger de schansse van 's Graven-

1) Zie t. a. p. blz. 771/2.

2) Volgens res. St. v. H. 15 Mei zouden de bedoelde soldaten eerst nog in het leger van den Prins gebruikt zijn.

3) 30 April vroeg van der Hell uit Arnhem namens den Prins aan de St. G., dat Kolonel Murray (Schotsch regiment) „in haest” met zooveel volk als mogelijk naar het leger gezonden worden mocht.

weert op beyde zyden, zoo van den Rhyn als vande Wale, belegert heeft, zoo versoecken wy U.E. hiermede vrundelyck ordre te willen stellen, dat de voorsz. thien compⁿ in aller diligentie gereet gehouden ende voorts opwaerts naer den Bommelweert ende eylande vander Voren gesonden worden, omme aldaer in alle occurentiën naer dat den tyt vereyschen sal, geëmployeert te worden, want wy gewaerschouwdt zyn, dat zeecker goet getal volck, zoo te voet als te peerde, by den vyant opte Mase gesonden wesende, omme geschut ende ander ammunitie van oorloge in t leger te convoyeren, aende voorsz. rivier blyft liggen, vermeynende onder 't dexel van 't voorsz. convoy haren aenslach opte voorsz. eylande van de Voren te effectueren." In een volgende brief, mede van 30 April, schreef de Prins het hoog noodig te achten, dat „die compagnieën metten eersten gereet gemaectt ende naer de Voren gesonden worden”.

De St. G. waren intusschen overgegaan tot de definitieve uitvoering van hetgeen de Prins hun in zake een troepenconcentratie bij Bommel e. o. den 28sten ten tweede male verzocht had. 30 April committeerden zij Jor Johan van Egmond om zich terstond naar Gorinchem te begeven en aldaar te commandeeren over de compagnieën van Jor Charles de Herauguières, Gouverneur van Breda 1), Otto van Poelgeest, Jan de Ghyselaer, Luyt Rycxs, Nicolaes van Haeften, Pieter van Eyck „ende alzulcke andere als derwaerts noch gesonden zullen werden, mette zelve compagnieën tzamen off eenige der zelve te trekken naer alzulcke quartieren, tzy in de Bommelreweert, naer het eylant van de Voorn, binnen Bommel, Heusden off alzulcken anderen steden, als hem by ons, Syne Extie ofte Raede van State bevolen zal werden”. Aan een hoofdoperatie des vijands over den IJssel werd blijkbaar niet meer gedacht.

Denzelfden dag stelden de St. G. den Prins op de hoogte van de getroffen maatregelen, onder mededeeling „dat men op de eerste advertentie noch andere compagnieën zal senden”. Ook hiertoe werden voorbereidende maatregelen getroffen, want tevens werd goedgevonden, dat de R. v. St. patent (= marschorders) zou zenden voor de nieuw gelichte compagnieën voor de expeditie ter zee, en wel die van Gerard Beynum, Jan van Egmond en Reynier du Camp om zich terstond naar Bergen op Zoom te begeven 2);

1) Bekend door zijn verovering van het kasteel van Breda in 1590 met een turfschip; daarna Commandant van dat kasteel. In 1595 nam hij Hoey in, later ook Lier.

2) Uit een res. St. G. 29 April blijkt, dat laatstgenoemde compagnie, in Zeeland aangenomen, 200 koppen sterk was. Zie omtrent de 10 compagnieën voor de expeditie ter zee verder Marineblad, 1916/7, blz. 769/72.

de R. v. St. kon daarna uit die vesting 4 oude compagnieën trekken en die naar Gorinchem zenden onder het beleid van Jor Johan van Egmont, mits de R. v. St., zoodra die 3 compagnieën uit Bergen op Zoom naar de vloot zouden gaan, aan Zeeland schrijven zou om 400 van hare burgers binnen die vesting te zenden.

Toen Mendoza meende, dat de demonstratie hare werking behoorlijk deed gevoelen, Prins Maurits met zijn hoofdmacht de Schenkenschans te hulp gesnelde en zijn aandacht vermoedelijk geheel naar de zijde van den Rijn gericht was, deed hij 28 April des nachts zeer stil bijna zijn geheele troepenmacht op den linker Rijn-oever overgaan, echter nog steeds den schijn aannemende, alsof het nemen der schans langs beide oevers hem ernst was. Slechts 2000 man bleven, om te demonstreeren, tegenover 's Gravenweerd achter, met het geschut „'t welck (om zyn opbreken noch meer te verbergen) in den selven nacht noch etlyckemaal afgingh" 1). Den volgenden dag had de Amiraant nagenoeg zijn geheele leger bij Kranenburg vereenigd, met uitzondering van eene reeds toen tegen de Waal en de Bommelerwaard vooruitgeschoven voorhoede. In het Duitsche Rijk bleven slechts Orsoy 2), tot Kleef behorende, Berck aan den Rijn en Rees bezet.

1) van Reyd, blz. 384; zie ook Baudartius, blz. 702.

2) de Buzanval, blz. 169. Volgens een brief dd. 3 Mei van onze Gecommitteerden aan de St. G. zou zich daar het meeste kruit des vijands bevonden hebben, doch zou het garnizoen er reeds aan het muiten geslagen zijn.

Leiding van den Infanterie-telefoondienst,

DOOR

A. PIRON,

Eerste Luitenant-Adjutant van het Regiment Grenadiers.

Volgens het boekwerk „Oorlogsorganisatiën” bestaat het telefoonpersoneel bij de infanterie uit een aantal onderofficieren en minderen. Deze vormen bij elken Brigade-, Regiments- en Bataljonsstaf een Telefoonafdeeling, elk onder commando van een sergeant. Verder is er, volgens deze organisatie, noch per Brigade, noch per Regiment een officier belast met de leiding der werkzaamheden van de 9, resp. 4 Telefoonafdeelingen.

Vergelijken we dezen toestand met dien in Duitschland, Frankrijk en Oostenrijk-Hongarije tijdens den oorlog (van andere legers heb ik hieromtrent geen gegevens) dan zien we dat:

In Duitschland in 1918 per Inf. Brigade een Kapitein aan het hoofd stond van een „Nachrichtenabteilung”, waartoe de telefonisten behoorden. Verder bovendien per Regiments- en per Bataljonsstaf een officier aan het hoofd van een „Fernsprechabteilung” (volgens Mil. Spectator van Februari 1920, blz. 81, per Bataljon een verbindingssectie onder een officier).

In Frankrijk in 1918 per Regiment Infanterie één officier (un officier téléphoniste). (Manuel de Chef de section d'Infanterie 1918).

In Oostenrijk-Hongarije per Regiment Infanterie één Telefoonofficier. (Verslag commissie v. d. Voort Maarschalk aan de Oostenr. Hong. fronten in 1917).

Bovendien heeft de ervaring gedurende de jaren 1914—1919 opgedaan, voldoende de noodzakelijkheid aangetoond, van eene deskundige leiding van minstens één officier per Brigade.

Om een greep te doen uit de verschillende rapporten ter zake, vermeld ik het volgende uittreksel uit het verslag van de commissie Storm van 's-Gravezande aan het Duitsche Westfront in 1917:

„Dat in den stellingoorlog het electrisch net zeer uitgebreid moet „en kan zijn, spreekt van zelf, doch ook de bewegingsoorlog stelt

„aan den dienst der militaire telegrafie en telefonie hooge eischen.

„Naar men ons mededeelde is deze dienst in het begin van den oorlog wegens gebrek aan voldoende routine, absoluut tekort gesloten; niet door zijn schuld, maar omdat de oorlog zelf daaraan oneindig hoogere eischen stelde, dan men zich had voorgesteld.

„Zelfs na de vele ondervinding bleek in den veldtocht in Roemenië, hoe groot de moeilijkheden zijn en is alleen uitstekend geoefend personeel, voorzien van een overvloed van materieel in staat daaraan het hoofd te bieden. Vandaar dan ook dat bij een Brigadestaf is ingedeeld een Telefoonofficier, die verantwoordelijk is voor de electriche verbindingen. Al het telefoonmaterieel bij de Brigade staat onder zijn bevel, terwijl naar behoefte bij de Regimenten daarvoor nog een officier kan worden ingedeeld.”

Intusschen is, zooals hiervoren reeds gemeld, deze organisatie uitgebreid (sedert Februari 1918).

Dat bij ons door deskundigen, het groote nut van goede telefonische verbindingen bij de Infanterie ook word ingezien, blijkt o. a. uit de 3e zinsnede van punt 7 „Voorschrift Telefoonstations Infanterie 1919”, dat luidt:

„Niet genoeg kan het telefoonpersoneel er van worden doordrongen, welk groot belang is verbonden aan een goed werkenden en betrouwbaren telefoondienst.”

Het is trouwens, nog afgezien van het vorenstaande, logisch, dat, wil deze dienst naar behooren werken, de Brigade- of Regimentscommandant in oorlogstijd moet kunnen beschikken over een ter zake kundig officier, eensdeels om, voor het geven van desbetreffende bevelen, advies uit te brengen o. a. omtrent het volgende:

1°. De plaatsen waar de Telefoonafdeelingen, die het eerst in actie zullen komen, moeten worden ingedeeld, teneinde de eerst noodige verbindingen zoo spoedig mogelijk gereed te hebben (van uit een centraal punt uitleggen naar de punten die men telefonisch wil verbinden).

2°. Het tijdstip waarop met het uitleggen een aanvang dient te worden gemaakt, o. a. zoodra „eenige stabiliteit in de opstelling der onderdeelen is ingetreden” (punt 1 Voorschrift Telefoonstations Infanterie 1919) — (de tactische toestand moet door een officier worden beoordeeld).

3°. Of er één of meer stations, b.v. van een Bataljon in tweede linie, ter beschikking moet worden gesteld van den Ct. van eene andere Telefoonafdeeling, voor het tot stand brengen van meer dan 3 verbindingen.

4°. Of het beschikbaar stellen van deze stations kan worden vermeden door gebruikmaking van hulpschakelaars.

5°. Of een net verlegd kan worden, dan wel dient te worden vervangen door ander materieel, bij verplaatsing van de troepen over eenige K.Ms.

6°. Of een uitleggende ploeg, met het oog op de terreingesteldheid en nog beschikbaar personeel, een troep in den marsch kan volgen.

7°. Hoeveel materieel de (eene) afdeeling(en) ter beschikking van de andere moet(en) stellen, in verband met uit te leggen afstanden.

8°. Of, met het oog op te snelle en te groote verplaatsingen, ander personeel moet worden aangewezen voor het opnemen van achtergelaten kabel.

9°. Of door andere (b.v. vijandelijke) troepen achtergelaten kabel al dan niet door het eigen onderdeel in gebruik kan worden genomen (o. a. zonder gevaar voor afluisteren door den vijand).

10°. De regeling van het verband tusschen de verschillende Telefoonafdeelingen, voor wat betreft den zoo belangrijken technischen bewakingsdienst.

11°. De voorbereiding van andere gemeenschapsmiddelen tusschen de staven voor het geval van storingen.

Anderdeels kan men dezen officier niet missen bij de uitvoering van die bevelen, waarbij nagenoeg altijd door de Telefoonafdeelingen der verschillende staven in onderling verband en in onderlinge samenwerking moet worden gewerkt, waarbij men vaak, b.v. na eene verplaatsing van het geheel, aanzienlijke hoeveelheden kabel weer beschikbaar kan doen stellen, door het opnieuw verbinden van de stations en het daarna opnemen van het oude, uitgerekte kabelnet. Hierbij doen zich in den regel ingewikkelde complicaties voor, tengevolge van het over elkaar heen grijpen van het materieel (en dus ook van het personeel) van verschillende staven, hetgeen zonder centrale leiding de grootste verwarring kan veroorzaken.

Hiermede meen ik voldoende te hebben aangetoond, dat het noodzakelijk is dat, bij eene eventueele reorganisatie van de weermacht, eene afdoende regeling van de leiding van den telefoondienst der Infanterie in het leven worde geroepen.

De Compagnie op voorposten,

DOOR

L. J. SCHMIDT,

Kapitein der Infanterie. Leeraar K. M. A.

Nu de infanterie als haar hoofdwapen de Lichte Mitrailleur (L. M.) heeft aangenomen en daardoor een veel grooter aanvals- zoowel als verdedigingsvermogen heeft verkregen, doet zich ook de vraag voor, of de wijze, waarop de compagnie op voorposten optreedt, niet anders moet worden dan tot dusver.

Deze vraag is van te meer belang, omdat men in het algemeen uit de lessen, die de afgelopen oorlog ons heeft gegeven, de gevolgtrekking kan maken, dat het optreden van aanvaller, zoowel als van verdediger anders is geworden.

Het optreden van beiden toch kenmerkt zich vooral door een zeer verhoogde activiteit. Deze vermeerderde activiteit, welke zich reeds op grooten afstand doet gevoelen, heeft eveneens invloed op de voorposten.

Volgens het V.V. pt. 279, is de taak van de voorposten:

- a. het afwijzen van zwakke vijandelijke krachten;
- b. het bemoeilijken van 's vijands verkenningen;
- c. het verzekeren van bewegingsvrijheid van de hoofdmacht, waardoor deze zich tijdig aan het gevecht kan onttrekken of tijd en ruimte heeft, om zich voor het gevecht te ontwikkelen.

De wijze van optreden van de voorposten is dan volgens het V.V. pt. 281 e. v. voornl. afhankelijk van den afstand tot den vijand. Men onderscheidt dan ook 4 gevallen.

I. Er dreigt weinig gevaar voor vijandelijk optreden:

men volstaat met rechtstreeksche beveiliging van de verschillende kantonnementen en met het uitschuiven van zwakke afdeelingen naar belangrijke punten of terreinafscheidingen alsmede met kantonnementsbewaking.

II. Grootere voorzichtigheid is geboden:

door den A. B. worden voorpostenafdeelingen aangewezen, die door doelmatige opstelling, met het minste krachtsverbruik, in de taak der voorposten voorzien.

De toegangswegen tot de legerende hoofdmacht worden op aangewezen punten afgesloten, terwijl, indien de kans op een vijandelijk optreden toeneemt, het aantal vast te houden punten wordt vergroot.

III. Is een hervatting van den strijd elk oogenblik te wachten, dan komt de opstelling der beveiligende afdeelingen den gevechtsvorm nabij.

IV. In den vestingoorlog en onder omstandigheden, die daarop gelijken, moet vooral de meest nauwgezette beveiliging worden in acht genomen.

Beschouwingen over IV kunnen wij gevoegelijk achterwege laten, want, in dat geval toch, liggen beide partijen op korten afstand van elkander, elk in gevechtsformatie. Het komt derhalve in hoofdzaak neer op de genoemde gevallen I, II en III.

Er is volgens het V.V. kenmerkend verschil bij het optreden der voorposten in de gevallen I (er is weinig gevaar) en II (grootere voorzichtigheid is geboden); maar is er in wezen verschil in de genoemde gevallen t. o. van den vijand? Wanneer dreigt er weinig gevaar? wanneer is grootere omzichtigheid geboden? Vroeger namen aan, dat er weinig gevaar dreigde, wanneer de infanterie-hoofdmacht van de tegenpartij op meer dan één dagmarsch was verwijderd, terwijl grootere voorzichtigheid geboden was, wanneer die afstand geringer was.

Men verwachtte in eerstbedoeld geval dan tegenover de eigen voorpostenopstelling verkennende cavalerie en wielrijdersafdeelingen, welke laatste aan de wegen gebonden waren, terwijl gedurende den nacht een optreden, alleen langs de wegen, voor mogelijk werd gehouden.

In het algemeen veronderstelde men, en terecht, een actief optreden van de snelle wapens en een zeer langzamen opmarsch van de infanterie-hoofdmacht.

De oorlog heeft ons evenwel anders geleerd.

De moeilijke en langzame verplaatsing van infanterie-afdeelingen is niet noodzakelijk. Groote afdeelingen en zeker eenige Bataljons, kunnen met groote snelheid worden verplaatst en toevoeging van een ruim aantal mitrailleurs en van, met artillerie voorziene, pantserauto's, verhoogt in zeer ruime mate de gevechtskracht van deze troepen.

Wenscht de tegenpartij derhalve een krachtdadige verkenning van bepaalde belangrijke punten, wil zij zich snel in het bezit stellen van bruggen, knooppunten van wegen, heuvelranden enz., dan is het geenszins uitgesloten, dat infanterie, met auto's vervoerd, in snellen gang vooruit wordt gezonden, om het beoogde doel te bereiken,

zelfs al is de vijandelijke hoofdmacht nog ver verwijderd. Is het doel bereikt, dan kunnen andere troepen per auto worden nagezonden, teneinde het verkregen succes te bestendigen.

Maar ook opmarcheerende troepen zullen gedurende nachtelijke rusten aan overvallingen, door vooruitgezonden troepen, blootgesteld kunnen worden, al was het alleen maar, om een nerveusen toestand te scheppen. Iedereen weet, welke enerveerende invloeden nachtgevechten op den troep hebben.

Uit het bovenstaande moge blijken :

a. dat het moeilijk, of in 't geheel niet, is uit te maken, of men verkeert in de gevallen genoemd onder I of II. Zelfs in afwachtings-toestand vóór het uitbreken van den oorlog is overrompeling door sterke infanterie geenszins uitgesloten. Zoo was het b. v. gedurende de mobilisatie zeer goed mogelijk, dat een sterke infanteriemacht per auto van uit Duitschland via Beek Nederland binnen zou dringen, om te trachten zich met een coup de main meester te maken van de spoorbrug bij Nijmegen. Het moment van dezen aanval kon dan gekozen zijn vlak vóór, of op het moment van oorlogsverklaring. De zwakke bewakingsafdeelingen had men dan ondersteboven geloopt;

b. dat het afsluiten door zwakke afdeelingen van de wegen alleen, onvoldoende is;

c. dat men veel eerder zal moeten overgaan van geval II op III (dus eerder den gevechtsvorm aannemen) dan vroeger;

d. dat de beveiliging van rustende troepen op grooteren afstand zal moeten beginnen, dan tot dusver gebruikelijk was;

e. dat niet zoozeer de afstand van den vijand, dan wel het voor autoverkeer beschikbare wegennet tusschen de beide partijen in, de mate van gevaar bepaalt;

f. dat voorposten, welke dienen om de werkzaamheden aan veldstellingen te dekken, altijd de gevechtsofstelling moeten innemen, omdat eene krachtdadige verkenning door vijandelijke infanterie dan geenszins uitgesloten is.

In de allereerste plaats zal dus een voorpostenopstelling zooveel mogelijk bestand moeten zijn tegen infanterieaanvallen. Men neme daarvoor de volgende maatregelen :

1. het versperren van de wegen vóór de voorpostenopstelling, om het naar binnen rennen van pantserauto's te voorkomen;

2. het op grooten afstand uitzenden van detachementen infanterie, vervoerd op auto's, voorzien van een groot aantal L. M.'s, welke detachementen bruggen in 's vijands opmarschwegen versperren en de versperringen bewaken;

3. het door vliegtuigen, motorwielrijders, wielrijders op grooten afstand, vooruit doen waarnemen van kruispunten van wegen, défilés e. d.

Is men tijdig gewaarschuwd, dan kan men ook tijdig maatregelen nemen, door het versterken van de voorposten.

Ook de kantonnementsbewaking zelf kan men intensiever maken, door alle uitgangen van het kantonnement te doen bezetten, door kantonnementswachten en daaraan zware mitrailleurs toe te voegen van de legerende Bataljons, welke mitrailleurs dan hun vuur vastleggen op de gevaarlijke punten, terwijl tevens zware mitrailleurs, waarbij een zwakke bewaking, worden geplaatst op belangrijke punten b. v. parken, gasfabrieken, postkantoren enz. Tot afweer van luchtverkenning moet in elk kantonnement een uitkijkpost worden ingericht en moeten zware mitrailleurs tegen luchtdoelen zijn opgesteld. Verder dienen piket en politiewacht van L. M.'s te zijn voorzien.

Naarmate men er in slagen kan deze maatregelen te nemen, naar die mate zal men met een minder aantal troepen voor voorpostendienst kunnen volstaan, wanneer de vijand op grooteren afstand is.

Wanneer de vijandelijke hoofdmacht echter op 1 à 2 dagmarschen van de eigen troepen is verwijderd, is een grooter weerstandsvermogen van de voorposten noodzakelijk. Men kan dan onmogelijk volstaan met het afsluiten van de wegen, ook niet bij nacht, omdat goede infanterie, haar weg, zelfs bij duisternis, wel door het terrein weet te vinden. Temeer is dit het geval, wanneer zij dan de hulp kan inroepen van vooruitgeschoven cavaleristen en wielrijders, die als gidsen kunnen optreden, doordat zij reeds bekendheid met het terrein hebben verkregen.

Waar het in hoofdzaak de taak van de voorposten is, zwakke aanvallen af te slaan en de hoofdmacht vrijheid van beweging te verzekeren, daar kunnen de voorposten volstaan met een zuiveren passieven weerstand. Voor het geven van een zoodanigen weerstand leenen zich in hoofdzaak de L. M.'s, vandaar dat een toevoeging van L. M.'s aan voorpostenafdeelingen noodzakelijk is, vooral, zoolang wij er nog maar 4 per comp. zullen krijgen. Hierdoor is de comp. op voorposten in staat, een zeer breede strook ter verdediging in te nemen en daar zóó lang stand te houden, dat de hoofdmacht zich tot het gevecht heeft ontwikkeld, of de aftocht is begonnen. Men zoeke dus niet de verdedigende kracht der voorposten te verhoogen door het inzetten van meer eenheden, want hierdoor wordt aan een groot gedeelte van den troep de rust ontnomen, maar men verhooge het weerstandsvermogen der compagnieën door het sterk verhoogen van de vuurkracht. Heeft men daarover de beschikking, dan verdient de toevoeging van infanterie-

geschut of lichte bommenwerpers aan die eenheden, die belangrijke terreindeelen bewaken, ten zeerste aanbeveling.

Maar ook de voorpostenreserve dient over een groot aantal L. M.'s t \grave{e} beschikken om ruime hulp te kunnen verleenen aan die afdeelingen, die met een vijandelijken aanval worden bedreigd.

Volgens het V.V. wordt aan een comp. V.P.D. een bepaalde strook ter bewaking gegeven, terwijl de compagnie de opdracht heeft, een bepaald punt, meestal een knooppunt van wegen, vast te houden.

De indeeling van de compagnie is dan b. v. als volgt:

1e sectie: wachten + patrouilles in de strook;

2e sectie: piket. Het piket bezet de stelling van de compagnie in geval van alarm;

3e sectie: rust

4e sectie: rust

} leveren zoo noodig eenige patrouilles.

De stelling van de compagnie bevindt zich op het vast te houden punt zelf en strekt zich in den regel uit over een frontbreedte van 150 M. d. i. de frontbreedte van 3 sectiën (in dit geval van 2e, 3e en 4e sectie). De wachten en patrouilles vormen, nadat zij zijn teruggekeerd, de reserve of ondersteuningstroep.

De strook van het V.P.D. kan zelfs tot 1000 M. breed zijn en het behoeft wel geen betoog, dat het voor de tegenpartij geen kunst is, om, met een eenigszins sterke afdeeling, b. v. $1\frac{1}{2}$ comp., zich een weg te banen tusschen twee V.P.D._n. heen, vooral, wanneer men in staat is, om een schijngevecht in front te leveren.

Vroeger was dit doordringen van vijandelijke afdeelingen gevaarlijk, maar, waar moesten deze blijven? Zij misten alle kracht om weerstand te bieden aan de aanvallen van voorpostenreserve en neven-detachementen.

Nu is dit anders geworden. Een macht van $1\frac{1}{2}$ comp. inf. met b. v. 16 L. M. is hoogst gevaarlijk. Zij snijdt den terugtochtsweg van de comp. V.P.D. volkomen af en kan, door aanvallen met L. M.'s in den rug van het detachement, spoedig met de comp. afrekenen, wanneer deze in een kluitje bij elkaar is blijven zitten.

Het verdient daarom veel meer aanbeveling, de compagnie een breed front te doen innemen en een groot aantal mitrailleurnesten in te richten, die elkaar onderling kunnen steunen met vuur.

Om een bepaald punt vast te houden, behoeft men nog niet met zijn heele macht op dat punt te gaan zitten!

Hoe breed nu het front van de comp. V.P.D. moet worden, is voornl. afhankelijk van terrein en van de hoeveelheid mitrailleurs bij de comp. ingedeeld. Zoo eenigszins mogelijk bezet men de geheele

strook van het V.P.D. Men vergete niet, dat tijd winst het doel moet zijn en dat men dit het beste bereikt, door het verkennen door den tegenstander uitermate te bemoeilijken.

Naderen patrouilles de opstelling, dan vuren de wachten of de infanteriebezetting, naderen sterkere afdeelingen, zoodat de wachten moeten terugtrekken, dan pas vuren de L. M.'s. Door het breede front, dat men inneemt door het vuur van het groote aantal mitrailleurs, waarover men beschikt, kan men aan een zeer groote overmacht het hoofd bieden, in ieder geval aan een veel grootere overmacht dan de vroegere comp. V.P.D.; die als een kluwen op één punt zat, en daardoor direct omtrokken werd.

Het spreekt van zelf, dat men de oude indeeling van de comp. dan ook niet meer volgen kan en dat het voor den comp.ct ondoenlijk is, het bevel te voeren over een linie, die wel 800 M. breed kan zijn.

Velen vinden dit een bezwaar, maar men zal er toch aan moeten wennen, dat de invloed van den c.ct op den troep gedurende het gevecht gering is. Op het lagere kader, vooral op de onderofficieren, rust de taak van aanvoeren en men kan daarom nimmer genoeg aandacht aan hunne opleiding wijden. De geest van den c.ct moet in de comp. zijn doorgedrongen, hetgeen in oorlogstijd gemakkelijker is dan in vreedstijd. Het voordeel van de tegenwoordige vechtwijze is, dat alles zich groepeer om de machine, den L. M. Daardoor komt men gemakkelijker tot een taaien weerstand dan vroeger.

Hetzelfde verschijnsel ziet men nu bij de infanterie als te allen tijde bij de artillerie gebruikelijk is geweest, waar de manschappen zich eerder bij de kanonnen lieten afmaken, dan deze over te geven. Maar vóór alles moet men de inf. vertrouwen in den mitrailleur geven en haar gedurende de geheele vredesoefening met dit wapen doen omgaan.

Men deelt dus de geheele strook, bestemd voor het V. P. D., of anders een zoo groot mogelijk deel daarvan, in drie sectievakken in. De sectievakken behoeven niet alle even groot te zijn. In den regel ligt het vast te houden punt in het midden van de strook en zal daarom het middelste sectievak het kleinste zijn. Hier komen dan ook de Z. M.'s, die de comp. van het bat. ter versterking krijgt.

Zou men zich vergenoegen met het aanwijzen van één afdeeling piket, dan zou men op de vleugels van de opstelling veel te laat in het geweer zijn.

Vanzelf komt men dus tot de volgende troepenindeeling:

Rechtersectievak. 1 e sectie + L. M.

1 groep piket — 3 groepen rust.

Middensectievak. (vast te houden punt).	2 ^e sectie + L. M. Z. M. 1 groep piket — 3 groepen rust.
Linkersectievak.	3 ^e sectie + L. M. 1 groep piket — 3 groepen rust. 4 ^e sectie, achter middensectievak. Wachten + patrouilles buiten de sfeer der wachten en verbindingspatrouilles.

Bij de L. M.'s die men zoodanig opstelt, dat zij écharpeerend vuur kunnen afgeven, blijven steeds 2 man op wacht, om direct het wapen te kunnen bedienen. De aflossing wordt door den geweercommandant geregeld.

De aflossing van de wachten geschiedt om de 6 uur, als in het V.V. is aangegeven. In bovengenoemd geval wordt de 4e sectie afgelost door de 1e sectie. Het verdient aanbeveling, deze aflossing niet ineens te doen plaats hebben, omdat anders één sectievak geheel van manschappen ontbloot zou zijn, maar de aflossing te toen geschieden wacht voor wacht.

Het uitzenden van wachten per sectievak is niet aan te bevelen, omdat men daardoor de sterkte aan infanterie per sectievak vermindert, en men er nooit zeker van kan zijn, dat de wachten heelhuids terug komen. Nu vormen de terugkerende wachten en patrouilles de sectie reserve in de hand van den c.ct.

De groep piket per sectievak plaatst enkele posten om te kunnen alarmeeren bij nadering van sterkere vijandelijke afdelingen.

De legering van de sectiën is eenvoudig, omdat zij in den regel vlak bij hare gevechtsstelling kunnen worden ondergebracht. De sectie toch zal meestal 4 groepen over haar strook hebben verdeeld. De legering kan dus het beste geschieden ter plaatse, b. v. bij het bezetten van een boerderij, door een groep of een halve sectie, en dan in alarmkwartieren zoo dicht mogelijk bij de gevechtsofstelling.

Voorts doet de c.ct de noodige werkzaamheden verrichten. In de eerste plaats moeten dan de L. M.'s en Z. M.'s een goede dekking krijgen en ook moeten de bedienings- en reservemanschappen een goede gevechtsofstelling hebben. Van de goede werking der L.M.'s hangt in hooge mate het behoud van de stelling af.

Verder worden de noodige versperringen op de wegen en hindernissen, alsmede gevechtsofstellingen voor de infanterie vervaardigd.

Van zeer veel belang is de verbinding tusschen de sectiecn. onderling en met den c.ct. Daartoe doet deze laatste door de ordonnan-

sen, welke de sectiecn. te zijner beschikking hebben gesteld, gedekte verbindingswegen uitzoeken en met eenvoudige middelen verbeteren, waardoor, zelfs in het gevecht, de snelle overbrenging van berichten en bevelen verzekerd is.

Tevens neemt de c.c maatregelen voor de verpleging.

Gedurende den nacht wordt de opstelling zoo noodig veranderd. Het aantal mitrailleurs, dat dan het vast te houden punt bestrijkt, wordt zoo noodig vermeerderd en de frontbreedte van de vleugelsectiën verminderd.

De C van de voorpostenreserve draagt zorg, dat een nauwkeurige verkenning van de opmarschwegen naar de verschillende V.P.Dⁿ plaats vindt, ook door zijn onderctn. De ctn. van L. M.'s, alsmede comp.- en sectiecn. van de voorpostenreserve, begeben zich daartoe persoonlijk naar de V.P.Dⁿ en nemen aldaar het voorterrein, alsmede de opstelling van deze afdeelingen, nauwkeurig op, zoodat zij direct dáár hulp kunnen verleenen, waar dit noodig mocht zijn, zonder dat kostbare tijd verloren gaat met het doen van verkenningen.

Iets over de verrichting van het Korps Pontonniers tijdens de mobilisatie.

DOOR

C. A. HARTMANS,

Kapitein bij het Korps Pontonniers.

Tot de belangwekkendste en moeielijkste vraagstukken, waarvoor het Korps Pontonniers (Bruggendepot) tijdens de mobilisatie geplaatst werd, behoorde zeer zeker het treffen van alle mogelijke voorbereidingen voor het overzetten van een gedeelte van het Veldleger over een onzer breedste benedenrivieren 1).

Moeielijk niet alleen uit een technisch pontonnieroogpunt beschouwd, maar ook in verband met de groote schaarschte aan de voor het inrichten van een uitgebreiden veerdienst benoodigde materialen.

Het is niet tegen te spreken, dat een of meer bruggen een snelleren overtocht mogelijk zouden maken dan verkregen zou worden bij het overvaren met vloten en passagiersbooten; op bedoeld water was echter van brugslag (bruglengte \pm 1500 tot 2400 M.) geen sprake.

De kosten van één enkele brug zouden reeds buitengewoon hoog zijn geweest, terwijl het bovendien zéér te betwijfelen was of een brug onder alle omstandigheden (ook bij ijsgang) in stand kon worden gehouden.

Voor het geval aan een brug de voorkeur was gegeven, had het Bruggendepot de beschikking over een volledig uitgewerkt plan van een schip-jukbrug met ijsbeveiliging.

Als bijzonderheid moge hier worden vermeld, dat over de Duna bij Riga een pontonbrug (blijvende brug) ligt, die een lengte heeft van 524 meter en waarvan de pontons zoodanig zijn gebouwd en verankerd, dat de brug bij ijsgang voor het verkeer bruikbaar blijft.

Toen eenmaal een uitgebreide veerdienst boven een of meer bruggen verkozen was, moest worden getracht de capaciteit van het overzetten zoo hoog mogelijk op te voeren.

Om dat doel te bereiken werden op meerdere plaatsen langs de beide oevers van deze benedenrivier aanleghoofden gebouwd (of zoodanige maatregelen getroffen, dat tot onmiddellijken bouw kon

1) Het Hollandsch Diep. Red.

worden overgegaan). Waar reeds aanleghoofden van particuliere maatschappijen aanwezig waren, werd er op gerekend deze bij het overzetten te benutten.

Voor het overbrengen van paarden, voertuigen, enz. werden alle materialen aangeschaft, die noodig waren voor het bouwen van een groot aantal vlotten, die een bruikbare laadoppervlakte van $\pm 150 M.^2$ hadden, terwijl voor het overzetten van voetvolk, wielrijders, enz. van groote passagiersbooten gebruik zou worden gemaakt.

Een oefening, waarbij paarden en voertuigen met een zoogenaamde kraankast (Rijnschip, waarop een verplaatsbare kraan was gemonteerd) werden overgevoerd, moest als weinig geslaagd worden aangemerkt, daar de tijd, die met laden en lossen verloren ging, veel te groot was.

De vlotten, elk bestaande uit twee zandbakken (bovenlossers), waarop een zwaar, uit balken en brugplanken bestaand, dek met een stevige, gemakkelijk wegneembare leuning was aangebracht, hadden dit bezwaar niet.

Deze vlotten zouden door een sleepboot van hoofd tot hoofd overgesleept worden.

Bij het bepalen der plaatsen van de aanleghoofden had men met bepaalde eischen rekening te houden; de belangrijkste daarvan waren:

1°. het aanleggen der vlotten en passagiersbooten moest zooveel mogelijk bij alle waterstanden kunnen geschieden (hoog en laag water);

2°. het aanleggen moest op stroom kunnen geschieden;

3°. goede toegangswegen moesten naar de aanleghoofden voeren; waar deze ontbraken moesten zij gemakkelijk, b.v. met dwarsliggers, kunnen worden aangelegd;

4°. de hoofden moesten zooveel mogelijk tegen vernieling bij storm of ijsgang gevrijwaard zijn;

5°. de hoofden moesten zóó worden ingericht, dat steile hellingen konden worden vermeden en de uiteinden ervan op ongeveer gelijke hoogte als de te bezigen vlotten of passagiersbooten konden worden gebracht;

6°. met het oog op eb en vloed moest het dek der aanleghoofden verstelbaar zijn; hierdoor kon tevens aan den eisch, onder 5° genoemd, worden voldaan.

Het zal duidelijk zijn, dat het niet mogelijk was krampachtig aan deze eischen vast te houden.

De vakwerk- en schipbrugaanleghoofden werden in havens of ander beschut water gebouwd. Bij het vakwerkaanleghoofd, dat een spanning van 21 meter had, behoefde gééne voorzieningen getroffen

te worden met het oog op de helling van het brugdek; bij de schipbrughoofden moesten daarentegen Ht.schragen no. 2 of Y.schragen in vaartuig worden gebezigd om de helling van het dek te kunnen regelen.

Op een der belangrijkste punten van overgang kon echter van de daar aanwezige haven geen gebruik worden gemaakt, omdat deze bij laag water niet voor diepgaande vaartuigen toegankelijk en bovendien te smal was; zoodoende moesten daar, inplaats van de gewone tijdelijke aanleghoofden, aanlegplaatsen van meer permanenten aard worden gebouwd.

Een ter plaatse met schipbrugaanleghoofden genomen proef had de noodzakelijkheid daarvan ten overvloede aangetoond.

Teneinde zooveel mogelijk aan de hiervoor genoemde eischen te voldoen, werden de drie noodzakelijk geachte aanleghoofden tusschen twee bestaande zware hoofden gebouwd (havenhoofd en aanleghoofd van een veerboot).

De lengte der hoofden bedroeg respectievelijk 58, 64 en 72 meter. Het gedeelte der aanleghoofden, dat zich boven het water bevond, was, door het gebruik maken van ingeheide schragen, met behulp van schroeftakels verstelbaar; het andere gedeelte was zoo ver op den oever voortgezet, dat het dek bij hooge waterstanden droog bleef.

De spanning, loopende van het laatste landjuk tot de eerste ingeheide schraag, moest bij de drie hoofden, teneinde beschadiging van de oeverwerken te voorkomen, vrij groot (± 11 meter) zijn.

De laatste spanning liep van een schraag tot op het midden van een verankerden zandbak, die zoo zwaar geballast was, dat gelijke boordshoogte met de vlotten werd verkregen. Ter hoogte van voren achterplecht van de zandbakken waren aan de landzijde ervan twee stevig geschoorde ducdalven (hanepooten) geheid, die den schok bij het aanleggen van een vlot of boot moesten opvangen.

Deze ducdalven waren daarvoor ook van zoogenaamde „willen” (bijeengebonden stukken touwtros) voorzien.

Om verder zorg te dragen, dat bij het aanleggen het brugdek niet boven den zandbak verplaatst of ontwricht kon worden, waren twee stevige wrijfhouten aangebracht, die zoowel aan het uiteinde van het brugdek als aan den zandbak waren bevestigd.

In totaal werden 39 jukpalen, 38 schraag- en ducdalfpalen benevens 50 schoorpalen geheid.

Met het oog op zwaren ijsgang was het brugdek gemakkelijk demonteerbaar gemaakt, zoodat dit in voorkomende gevallen op een veiliger plaats kon worden opgelegd.

Om ten slotte beschadiging bij ruw weder (het water kon ter plaatse buitengewoon ruw zijn) te voorkomen, was er op gerekend de drie zandbakken niet eerder aan te brengen dan strikt noodig was; het materieel van de laatste spanningen (laatste schraag tot zandbak) werd op het in den hoogsten stand opgetakelde brugdek geborgen; gevaar voor wegdrijven bij hoog water was zodoende tevens uitgesloten.

De aanleghoofden hebben hunne degelijkheid zoowel bij ijsgang als bij met hooge waterstanden gepaard gaanden storm meer dan voldoende bewezen.

Het uit te voeren heiwerk moest herhaaldelijk ten gevolge van het ruwe water worden gestaakt en ondanks dat waren de drie aanleghoofden op den vastgestelden tijd voor het gebruik gereed. Zij waren voor alle bij het Veldleger voorkomende voertuigen geschikt.

Eene beproeving 1) van den ingerichten veerdienst, deze drie aanleghoofden inbegrepen, heeft plaats gehad; bij de in verband daarmee gehouden groote oefening deed H.M. de Koningin van Hare belangstelling blijken.

Om eenig denkbeeld te geven van de capaciteit der gebezigde vlotten, moge hier nog worden vermeld, dat kort geleden op één vlot van Zwijndrecht naar Moerdijk werden overgesleept:

4 zware houwitsers met voorwagen, 1 bagagewagen, 24 muilezels, 6 paarden, alsmede het bij deze afdeeling behorende personeel.

Met een grooter vlot werden in de mobilisatie op een onzer bovenrivieren in één vaart overgesleept:

± 1000 man infanterie, 24 wielrijders en 6 mitrailleurs met hondenbespanning.

Het varen en aanleggen met deze vlotten vordert eene groote handigheid van de kapiteins der booten, die de vlotten sleepen.

Wil men op een goed werkenden veerdienst kunnen rekenen, dan is het niet alleen noodig, dat de Pontonniers goed geoefend zijn, maar is het evenzeer noodzakelijk, dat de Pontonniers hunne oefeningen in samenwerking met de andere wapens kunnen houden.

In de mobilisatie is het herhaaldelijk gebleken, dat afdeelingen, die reeds een enkele maal van de hiervoor genoemde vlotten gebruik hadden gemaakt, in veel kortere tijden konden worden overgebracht dan afdeelingen, die nog nimmer aan een dergelijke pontonnieroefening hadden deelgenomen.

1) De veerdienst functioneerde uitstekend. Red.

Mededeeling.

Het is gebleken, dat het in de Februari-aflevering voorkomend artikel, betreffende de voorstellen van de N. I. Bezoldigingscommissie, dat niet over de bezoldigingen sprak, maar meer de reorganisatie van het N. I. Leger behandelde, door dien minder sprekenden, doch wel juisten titel niet de aandacht heeft getrokken, die men hoopte. De omstandigheid, dat deze voor het Indische Leger zoo belangrijke voorstellen dier Commissie aangenomen zijn bij de behandeling door de beide Kamers in den afgelopen zomer, van de aanvullingsbegroting 1920, brengt ons er toe, er de aandacht van onze lezers op te vestigen, dat die reorganisatie dus haar beslag zal krijgen. Jan Fuselier, het oude type, gaat verdwijnen. De tijden zijn veranderd, ook hier blijft slechts de herinnering. De Schele, de Rooie met 't Ridder, Lewie, en Moos 1) kunnen indrukken Een saluut!

Maar wie met ze rond gezworven heeft in den regen, dag in dag uit, langs kloof en tjit, die mist ze

Eigenlijk waren ze reeds lang weg.

Een taptoe voor Jan — een reveille voor Kromo!

F. T.

1) Zie „Jan Fuselier” van de Croo. (Meulenhoff-editie.)

Silhouetten van ons ander leger.

IV. HET SCHRIJNEND BESEF.

De dagbladen brachten in de maand Juni j.l. het bericht, niet alleen, dat de Commandant van het Indische Leger de Luit. Gen. C. H. van Rietschoten, die, aanvankelijk als regeerings-commissaris voor de militie teruggekeerd, in Mei 1918 den zoo onverwacht vertrekkenden Luit. Generaal W. R. de Greve opvolgde, zijn commando zal neerleggen in den loop van 1920 1), doch ook dat de tegenwoordige Gouverneur-Generaal graaf van Limburg Stirum naar patria zal terugkeeren.

Een oude wond scheurde open, toen ik die mededeeling las.

„Wie brennt meine alte Wunde!“ En weer drong door tot mijn door tijd en gewoonte deels gedoofd besef, hoe wij in Indië allen ons hart sneller voelden kloppen van verwachting, toen de couranten ons daar, terwijl wij nog zuchtten onder de misère van het Rapport der Staats-Commissie voor de verdediging van Nederlandsch-Indië (1912), de rede brachten, waarmede de nieuw opgetreden Landvoogd ons vertrouwen prikkelde en ons geloof in de waarachtigheid der pogingen der regeering, om van Indië te maken een weerbaar en krachtig gemeenebest deed herleven. „Het schrijnend besef, dat onze uiterlijke weermiddelen nog steeds niet in evenredigheid zijn met onze innerlijke kracht moge door den oorlog verlevendigd zijn, tevens is daardoor verscherpt de prikkel om onze defensie door afdoende maatregelen te versterken. Zoo klonk het langs den evenaar.

Men riep: „Het daghet in het Oosten, het lichtet overal!“

Maar men vergat, dat de zon in het Westen weer onder moet.

Wel verklaarde de minister van Koloniën Pleyte in de Nota naar aanleiding van het eindverslag der Commissie van Rapporteurs over de ontwerpen van wet tot vaststelling der begrooting van N. I. voor het dienstjaar 1916, „met voldoening opgemerkt te hebben, dat bij de Kamer het plan tot invoering van dienstplicht instemming gevonden heeft,” maar daarbij is het, wat de verkregen praktische resultaten betreft, gebleven. Van militair-deskundige en andere zijde zijn meer stelsels voor eene Inlandsche Militie ontwikkeld, dan op-

1) Hetgeen, zooals bekend, geschied is op 24 Augustus i.l.

lossingen gegeven. Ook van regeeringszijde zijn militievoorstellen voorgebracht. Maar het gaat daarbij als met de instelling van den z. g. Volksraad: het komt niet uit het volk. Bedoeld als eerste stap op den weg, die naar Indië's eigen bestuur leidt, is de Volksraad inderdaad meer de vorming van een college critici, dat geen verantwoordelijke meerderheid met uitvoerende ministers heeft te steunen, doch waar men goed- of afkeuringen kan laten hooren, zonder gevaar aan verwezenlijking van de voorgestane denkbeelden te moeten medewerken. Waar men daartegenover instelling van bestuurslichamen van lagere orde als inleiding tot een lateren Volksraad had mogen verwachten, heeft de thans gevolgde methode veel van bouwplannen voor een huis, waarbij met het dak begonnen wordt.

Al moge ook (om woorden uit het Rapport van bovenbedoelde Staatscommissie over te nemen) het gevoelen veld gewonnen hebben — en dan natuurlijk juist het meest buiten Indië — dat „de tenietgang van ons gezag in Indië een in zijn gevolgen onberekenbare slag zou worden”, en dat (om nogmaals met minister Pleyte te spreken) „de weerbaarheid van het Indische gemeenebest een waarborg is voor zijn ongestoorde ontwikkeling”, men kan moeilijk verwachten, dat er bij de verschillende Indische bevolkingsgroepen een toename van het vertrouwen is te constateeren in den ernst der regeeringsuitingen, dat de koloniale politiek in de eerste plaats een vrijzinnige moet zijn, die van Indië een weerbaar en krachtig gemeenebest 1) wil maken; dat zelfbestaan daarvoor noodig is, intellectueele ontwikkeling, bevordering van onderwijs op elk gebied, met name ook van het „vak-onderwijs”. De bedoeling kan niet ontkend worden, maar het vertrouwen in de uitvoering groeit al even langzaam als die uitvoering zelf.

En zoo is het niet te verwonderen, dat een regeeringsvoorstel, gelijk de militievoorstellen, strekkende tot vermeerdering der aan de bevolking op te leggen verplichtingen (men moge verder over de vraag of het zoo zijn moest of niet, zooveel idealiseeren als men wil) niet met open armen wordt ontvangen, zelfs niet met die welwillendheid waarop men eenigszins meende te kunnen rekenen, zoolang niet daaraan vooraf gaat of uiterlijk er mede gelijk komt, niet slechts een toezegging, doch een daadwerkelijke toekenning van medezeggenschap in het landsbestuur, ook al behoeft niet dadelijk (maar daarom wel spoedig volgend) zelfbestuur in den uitgebreidsten zin gegeven te worden 2). Men beginne de trap, die naar hooger

1) De Minister van Koloniën in de zitting van de Eerste Kamer van 9 Maart 1916.

2) Reeds op de bijeenkomst van de Indische Krijgskundige Vereeniging op 6 Maart 1916 drongen de Inlandsche gasten-sprekers aan op compensatiën van verschillenden aard toe te kennen voor het vervullen van den dienstplicht.

ontwikkeling voert met de onderste treden. En zulks te meer, waar werkelijk medezeggingschap in bestuurslichamen van lagere orde (gemeente en districtsbestuur) meer dan iets anders gewaardeerd zal worden, door hen die persoonlijk het grootste aandeel in de op te leggen verplichtingen te dragen krijgen.

Voorstanders van een Inlandsche militie mogen zeggen: „Zonder militie geen zelfstandigheid (bestaanbaar)”, de anderen willen zonder zelfstandigheid geen militie.

Door den Volksraad werd bij de behandeling van de regeeringsmilitie-voorstellen dan ook de volgende motie aangenomen:

De Volksraad,

van oordeel, dat alvorens te beslissen over de invoering van de Inlandsche militie, moet vaststaan:

a. op welke wijze Indië moet worden verdedigd,

b. hoeveel een doelmatige organisatie onzer weermacht zou moeten kosten,

c. op welke wijze de daarvoor benoodigde gelden moeten worden gevonden,

noodigt de Regeering uit ten spoedigste over te gaan tot de instelling van een Commissie en bij deze Commissie binnen bekwamen tijd zulk een organisatie onzer weermacht aanhangig te maken, en de daaraan verbonden personeele en geldelijke gevolgen onder de oogen te zien,

en verklaart het ingediende voorontwerp onder vooromschreven voorbehoud alleen te aanvaarden om de schriftelijke voorbereiding niet te bemoeilijken, doch eerst het definitieve ontwerp in beraad te zullen nemen, wanneer het advies van de commissie aan den Volksraad is medegedeeld,

gaat over tot de orde van den dag.

Hoewel deze motie duidelijker geformuleerd had kunnen zijn, blijkt er toch voldoende uit, dat men nog geen militie wil en voorwaarden stelt, alvorens te beslissen over de invoering. Wel is aan de regeering een openlijk échec bespaard geworden . . . met vliegende vaandels . . .

Intusschen is een oude en beproefde kapstok weer in gebruik genomen; men kan aan weerszijden bevredigd zijn.

Doch het besef blijft schrijnend.

Gegevens vreemde legers. (December 1920.)

DENEMARKEN. II.

Bezetting Sleeswijk-Holstein. In het bij Denemarken ingelijfde gedeelte van de voormalige Pruisische Provincie Sleeswijk-Holstein is een afzonderlijk militair commando opgericht. Het bevel over bedoeld commando wordt bevoerd door een Kolonel, die tevens fungeert als territoriaal bevelhebber in het ingelijfde gebied. Tot bedoeld commandement behooren 2 nieuw opgerichte bataljons Infanterie en een detachement Cavalerie.

De **Vesting-Artillerie** als zoodanig is in Denemarken afgeschafft.

FRANKRIJK. V.

1. **Artillerie.** Bij Min. Besch. van 10 September 1920 is ingevoerd eene „Inspectie voor de geheele artillerie” met een Divisie-Generaal, afkomstig van het wapen, aan het hoofd.

Voor het geval de Inspecteur-generaal der Artillerie geen lid is van den oppersten oorlogsraad, heeft hij den rang van een commandant van een legerkorps, terwijl hij dan in dien raad eene adviseerende stem heeft. De Inspecteur-generaal der Artillerie houdt den Minister van Oorlog voortdurend op de hoogte betreffende de behoeften van het wapen. Hij brengt de zoo noodzakelijke eenheid in de toepassing der art. reglementen en voorschriften, benevens in de opleiding bij de inrichtingen van onderwijs, ressorteerende onder het wapen der artillerie. In verband daarmee inspecteert hij alle troepen en onderwijsinrichtingen, behoorende tot de artillerie.

Aan hem zijn toegevoegd:

1e. de generaal, hoofd der Commissie van proefneming, tevens belast met de bestudeering van alle belangrijke vraagstukken, het materieel betreffende;

2e. de generaal, in hoofdzaak belast met de personeele aangelegenheden, de opleiding en het tactisch gebruik van de artillerie.

Beide generaals moeten wederkeerig op de hoogte zijn van elkaars werkzaamheden, opdat het verband tusschen beide takken van dienst ten volle verzekerd zij.

De Inspecteur-generaal beschikt over een staf van 3 hoofd- en 2 subalterne officieren.

De Inspecteur zendt zijn rapporten behalve aan den Minister van Oorlog, aan:

- 1e. den maarschalk, vice-president van den oppersten oorlogsraad;
- 2e. den Gen. Staf (3e Bureau);
- 3e. de Directie van de Artillerie.

2. **Opleiding.** De Generale Staf (Bureau Instructie) heeft dd. 28 September 1920 aanwijzingen gegeven, die o. m. het navolgende bevatten:

zelfopoffering en doodsverachting zijn niet voldoende om de overwinning te verzekeren. Het gebruik van de ingewikkelde oorlogsmachines eischt van hen, die geroepen zijn om instructie te geven of om troepen aan te voeren, de uitgebreidste tactische en technische kennis.

Voor den oorlog beperkten de tactische oefeningen der generaals zich in hoofdzaak tot de groote manoeuvres.

Deze voorbereiding is onvoldoende gebleken en wel, omdat deze oefeningen de werkelijkheid niet voldoende nabij kwamen en bovendien slechts gedurende enkele dagen in het jaar gehouden werden.

Gecombineerde oefeningen, waarbij de gelegenheid bestaat om met scherp te schieten, worden ten zeerste aanbevolen.

Verder wordt het nut van kaderoefeningen, zoowel op de kaart als op het terrein, zeer groot geacht.

Aan de technische en wetenschappelijke vorming van de officieren wordt de grootste aandacht besteed. Kort voor het moment, dat zij voor een hooger rang in aanmerking komen, worden de officieren in oefeningscentra gedetacheerd, alwaar zij de bediening van alle wapenen, waarmede zij op de een of andere wijze in aanraking kunnen komen, grondig leeren.

De officieren van den Generalen Staf behooren dikwijls in contact met den troep te komen.

Bij de korpsen met verhoogde sterkte heeft de opleiding bij de gevechtseenheden (compagnieën, eskadrons, batterijen) plaats, tenzij de sterkte dit niet toelaat, in welk geval het bataljon of het regiment oefeningseenheid is. Bij de korpsen met ingekrompen contingenten daarentegen kan de commandant van het legerkorps verschillende korpsen van een wapen tot één oefeningseenheid vereenigen, in welk geval ieder regiment een oefeningseenheid van lagere orde vormt.

In ieder legerkorps worden de cursussen voor de specialisten wapensgewijze gehouden.

3. **Opleiding reserve-officieren.** De Generale Staf, bureau der scholen, gaf op 15 October '20 een instructie, die o. m. het navolgende bevat: De miliciens, behorende tot de lichte 1920, die na

gehouden examen aangewezen worden om tot reserve-officier te worden opgeleid, nemen deel aan één der onderstaande cursussen:

Infanterie	7 maanden, waarvan 2 maanden in een oefenings-	
Artillerie	9 $\frac{1}{2}$ "	(kamp.
Genie	9 $\frac{1}{2}$ "	
Tanks	7 "	
Intendance en	} 7 "	
geneeskundige dienst		
Cavalerie	9 $\frac{1}{2}$ "	
Vliegeniers en	} 9 $\frac{1}{2}$ "	
waarnemers		
Personeel voor	} 9 $\frac{1}{2}$ "	
de techniek van		
den luchtvaart-		
dienst		

In de Gegevens vreemde Legers van Juni j.l. werd reeds medegedeeld, dat het bovenbedoelde examen eerst afgenomen wordt, nadat de miliciens gedurende 5 maanden onder de wapenen geweest zijn.

Het onderwijs op de cursussen heeft ten doel de aspiranten gereed te maken voor hunne taak in het gemobiliseerde leger. Die taak is in de subalterne rangen voor de verlofsofficieren dezelfde als voor de beroepsofficieren. Beide categorieën moeten hun onderdeel in het vuur kunnen brengen, doch ook hun troep achter het front kunnen opleiden. De studie-programma's zijn dan ook in hoofdzaak dezelfde; alleen is de duur van de opleiding verschillend.

Aan het slot van den cursus worden de leerlingen-reserve-officier aan een examen onderworpen.

Gedurende de cursussen worden behalve de technische dienst van ieder wapen of dienstvak (enseignement technique militaire) de volgende vakken behandeld:

- 1e. organisatie en militaire wetgeving,
- 2e. administratie,
- 3e. militaire aardrijkskunde en het gebruik van planchet, boussole enz., maken van schetsen,
- 4e. tactiek,
- 5e. wapenleer,
- 6e. verbindingdienst, gasdienst en springstoffen,
- 7e. balistiek,

- 8e. versterkingskunst,
- 9e. krijgsgeschiedenis,
- 10e. hygiëne en lichamelijke opvoeding,
- 11e. de geografische, economische en politieke verhouding van Frankrijk ten opzichte van de overige staten der wereld.

GROOT-BRITTANNIE. V.

Opgave van de sterkte van de Engelsche troepen in het Oosten in het einde van October 1920 met vermelding der maandelijksche kosten. Mesopotamië en N^d West-Perzië: 17.500 Britten en 83.500 Inlanders (£ 2.500.000); Konstantinopel: 11.000 Britten en 8.000 Inlanders (£ 495.000); Egypte: 12.000 Britten en 14.000 Inlanders (£ 625.000); Palestina: 6.500 Britten en 18.000 Inlanders (£ 510.000).

De Engelsche Minister van Oorlog was van meening, dat de bovengenoemde sterkten voorloopig nog niet verminderd konden worden, aangezien het overal nog zeer onrustig was.

Territorial Army. De totale sterkte van het territoriale leger bedroeg in October 1920 67.000 man. Niettegenstaande alle middelen te baat genomen worden om den toeloop van deze bijzondere soort van vrijwilligers te vergrooten (verblijf in goed ingerichte en schitterend gelegen kampen, vacantie met behoud van loon, allerlei soorten van sport gedurende het geheele jaar, roeien, zwemmen, visschen, biljarten) gelukt het niet om een leger te vormen, als beoogd wordt.

In de meeste fabrieken worden aan de deelnemers der oefeningen faciliteiten verleend.

JAPAN. II.

Aantal adspiranten-cadettenschool. Het aantal adspiranten voor de voorbereidende cadettenscholen is steeds teruglopend. Verminderde het aantal van 5723 in 1917 tot 4971 in 1918, in 1919 liep het aantal verder terug tot 3698. Ook voor de centrale cadettenschool, waarvan het aantal adspiranten in 1916 nog 4328 was en in 1918 terugliep tot 2971, daalde het aantal adspiranten in 1919 verder tot 1349.

Oorlogsindustrie. Verschenen is een keizerlijk besluit, vaststellende een „Voorschrift, betreffende het verschaffen van inlichtingen omtrent bedrijven, geschikt tot den aanmaak van oorlogsbenoodigdheden”. Het voorschrift bepaalt, dat de fabrieken, omvattende een aantal met name genoemde bedrijven, jaarlijks vóór den 15^{den} Februari een verslag in tweevoud hebben in te dienen bij de plaatselijke overheid, bevattende een overzicht over den toestand der fabriek en de capaciteit van aanmaak. De lijst dezer bedrijven omvat nagenoeg de geheele industrie; 126 verschillende industrieën worden in het voorschrift aangegeven.

Inhoud van Tijdschriften (N. O. I).

Indisch Militair Tijdschrift, September Aflevering.

Kolonel der Infanterie K. F. E. Gerth van Wijk behandelt in zijn artikel: „De positie van den Officier der Infanterie in verband met de Organisatie van dat wapen” de omstandigheden en vooruitzichten, waaronder de huidige Infanterie-officieren dienen en hij vergelijkt hun promotiekansen met die van de andere wapens, op dit oogenblik.

Inderdaad staan de bevorderingskansen bij het Hoofdwapen momenteel ongunstiger en wordt daardoor de promotie trager. Echter, het is ook wel eens anders geweest.

Dat de organisatie bij de Infanterie niet deugt, is zeer zeker een feit, als men nagaat, dat er slechts twee generaal-majours zijn op ± 39 bataljons, 4 mitrailleurcompagnieën, wielrijders en twee afdelingen Marechaussee's.

Invoering van regiments- en divisieverbanden wordt zeer zeker ook meer dan hard noodig.

De kolonel geeft aan het slot een indeelingsstelsel in 13 regimenten.

Verder: het vervolg van de beschouwingen over het Voorontwerp Inl. Militie door P. en een bestrijding van het artikel van kolonel Gerth van Wijk over het Gevechtsvoorschrift der Ber. Art. door kapitein Visser.

Tot slot enkele Korte Mededeelingen, Overzicht van Tijdschriften, en de Mem. v. Antwoord op de Oorlogsbegroting 1921 (Indië).

Orgaan N. I. O. V. Afl. Augustus.

H. B., wijst in een artikel, dat hij betitelt „Wormstekig” op de vele wonde plekken in het legerstelsel, zoowel in de organisatie van, als in den geest in het leger.

Vervolgens: een bespreking van het R.K. Defensie Rapport, door kapitein Treffers; een en ander over transportmateriaal bij den Geneesk. Dienst te velde, door gep. overste-arts Roelfsma, die daarmede blijk geeft, dat het leger hem nog blijft interesseeren, ook na zijn pensionneering; de Oorlogsbegroting in den Volksraad; brieven van een verlofganger en het vervolg en slot van de verhandeling over de gevechten om en bij Dixmuiden in den Yzerslag.

Daarna een en ander over het toekennen van verloven bij het Dienstvak der Militaire Administratie, het Persoverzicht en de Mededeelingen van het Hoofdbestuur en tot slot een nagekomen artikel van luit. du Croo, waarin hij nogmaals uiteenzet, dat het op den weg ligt van de N. I. O. V. om te wijzen op den onvoldoenden toestand waarin de weermacht en de weermiddelen verkeerden. Wij deelen ter zake zijn opinie.

September Aflevering.

Deze opent met een opstel getiteld „Geur” en geschreven door H. B. In dit opstel wordt gewezen op het groote nut, verbonden aan het houden van parades, wapenschouwingen, legerdagen e. d., kortom op het aanbrengen van eenige versiering aan het overigens weinig smaakvolle legerlichaam.

Kapitein van Renesse geeft vervolgens een zeer lezenswaardige studie over de voorbereidingen der Engelschen van den derden slag bij Gaza-Beeruheba, meer speciaal op gebied van verpleging.

Ook in deze aflevering 'een Brief van een Verlofganger, en — overgenomen uit het Orgaan der Nederlandsche Zustervereniging — een oproep aan „onze Niet-Leden”.

Verder de gewone rubrieken, Mededeelingen van het D. v. O., Wijziging van het Reisreglement en een vragen- en antwoordspel uit den Volksraad.

W.

Ter aankondiging ontvangen.

Selamat Djalan (Goede Reis). Maleisch voor de praktijk, door H. J. VERMEER, Oud-Kapitein O. I. L. Met voorwoord van Baginda Dahlan Abdoellah, Leeraar in de Maleische taal a. d. universiteit te Leiden. 's Gravenhage, 1920. ZUID-HOLL. BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ. Prijs f 2.50.

La Revue d'Infanterie. 29e Année. *Paris, Limoges*, CHARLES LA-VAUZELLE.

Heerführung im Weltkriege. Vergleichende Studien von Frhrn VON FREYTAG-LORINGHOVEN, General der Infanterie a. D. Dr. h. c. der Universität Berlin. Zweiter Band. Berlin, 1921. E. S. MITTLER UND SOHN.

Ter aankondiging ontvangen.

Jong Indië, Economisch en Militair Weerbaar. De economische, politieke en strategische ligging van Indisch-Nederland door M. F. LICHTEN-DAHL, 1e Luitenant der Infanterie. *Semarang-Soerabaja-Den Haag*, 1918. C. C. T. VAN DORP EN Co. (Prijs f 3.75.)

Feldzugsaufzeichnungen 1914—1918. Mit 100 Abbildungen und 7 Karten-Skizzen. General VON MOSER. *Stuttgart*, 1920. Chr. Belscherie Verlagsbuchhandlung. (Prijs 12 Mk., gebonden 16 Mk.)

Inlichtingen omtrent de opleiding tot verlofs-officier. *Alphen a. d. Rijn*, N. SAMSON.

Volksleger of politieleger? De militaire bepalingen van den volkenbond en Nederlands toekomstige legerorganisatie, door J. SCHOON, Oud-Kapitein der Infanterie. *Amsterdam*, 1919. S. N. VAN KAMPEN EN ZOON.

O Exército Portuguez. Orgão do exercito, marinha, colonias, guarda fiscal e republicana. 1e Jaargang, nummer 1.